

Dėl rytų Europos

Vlik'o pirmininkas lankėsi Valstybės departamente. Ryšium su numatomomis užsienių reikalų ministerių ir viršūnių konferencijom VLIK'o pirmininkas dr. A. Trimakas lankėsi kovo 26 valstybės departamente ir įteikė memorandumą.

Per valandą užtrūkusį pasikalbėjimą, o taip pat įteiktuoju memorandumu buvo nurodyti pavojai, kurie gali Lietuvas ir kitų pavergtųjų kraštų laisvini- mo reikalus skaudžiai paliesti, jei Vakarai patenkintų Chrusčiovo reikalavimus pripažinti esamąją padėtį ir sudaryti pak- tą, kuris užtikrintų Sovietų ir jų primestųjų vidurio ir rytų Europos pavergtiesiems kraštams raudonųjų režimų saugumą. Kartu buvo pabrėžta, kad Vaka- rų sutikimas kviesti paverg- tųjų kraštų okupacinius režimus dalyvauti viršūnių konferen- cijoje, svarstant kai kuriuos kla- simus, jau toli eina status quo pripažinimo kryptimi. Anglijos premjero siūlymas užšaldyti e- samąją padėtį rytų ir vidurio Europoje skaudžiai pakerta Lie- tuvos ir kitų pavergtųjų tautų viltis greičiau išvysti laisvės ry- tojų. To siūlymo, jei jis būtų įgyvendintas, paliestosios pa- vergtosios tautos ilgai neužmirš o jo padariniai anksčiau ar vė- liau tolygiai pakenks ir pačių Vakarų saugumui ir interesams. Pakartotinai buvo prašyta susi- laikyti nuo žygių, kurie jamžin- tų pavergtųjų vargiją, ir atidėti teisingos taikos ir tikro saugu- mo įgyvendinimą tolimiems lai- kams.

Vakarų ministrai susirenka Washingtone

Vakarai nutylėjo Vokietijos sujungimą ir rytų Europos likimą

Amerikos, Anglijos, Prancū- zijos, Vokietijos užsienio reika- lų ministrai susirenka į Was- hingtoną. Jie posėdžiaus nuo ketvirtadienio iki šeštadienio. Jie peržiūrės ir suderins Vaka- rų nusistatymus dėl sovietinių siūlymų.

PASKUTINIAI VAKARŲ ZINGSNIAI

Amerika, Anglija, Prancūzi- ja kovo 26 atsakė Maskvai: —siūlo užsienių reikalų mi- nisterių konferenciją gegužės 11 dienai; —sutinka, dalyvauti viršū-

nių konferencijoje;

— sutinka, kad Lenkijos, Če- koslovakijos ir kitų valstybių dalyvavimas ministerių konfe- rencijoje gali būti svarstomas, tačiau pradžia pasisako tik už keturių konferenciją.

Visi Vakarų atsakymai yra panašūs. Labiausiai išsiskiria Prancūzijos atsakymas. De Gau- lle net aiškiau už Ameriką pa- žymėjo sąlygą viršūnių konfe- rencijai — jei parodys pažan- gos ministerių konferencija. De Gaulle aiškiau ir konfen- cijos programą aptarė: jei A- merikos atsakyme buvo sakyta, kad konferencija svarstys "klausimus, kurie liečia Vokie- tiją, įskaitant ir taikos sutartį su Vokietija ir Berlyno klausim- ŗ", tai De Gaulle atsakyme dar buvo pridėta ir "Europos saugumo" klausimą.

Ką Vakarai nutylėjo?

Vakarų atsakymuose Maskvai užsiminta reikalas išsikalbėti laisvai ir kitais klausimais, bet koki tie klausimai nieko nepa- sakyta. Tarp tokių nutylėtų klausimų yra Vokietijos sujun- gimas ir paverptos rytų Euro- pos likimas.

PASKUTINIS MASKVOS ZINGSNIS

Maskva kovo 29 vėl pakarto- jo siūlymus, kad Nato ir Var- šuvos paktą valstybės pasira- šytų nepuolimo sutartį; kad su- darytų Europoje "beatomę erd- vę" (Rapackio planas); kad at- trauktų kariuomenes iš Euro- pos.

Valstybės departamente pa- aiškinta, kad siūlyme nėra nie- ko naujo. Jis pakartotas spe- cialiai prieš Vakarų ministerių konferenciją Washingtone.

AZIJOS VENGRIJA

AMERIKOJE gyvenančių kalmukų dvasininkai demonstravo prie Jung- tinių Tautų, prašydami pagalbos Tibetui.

Tibete kom. Kinija sukilimą numalšino ir pastatė atsargoj laikytą iškamšą.

Kom. Kinija viešai pripaži- no, kad Tibete nuo kovo 19 eina sukilimas prieš Kinijos komunistinį režimą, pranešė taip pat, kad kom. Kinijos kariuome- nė sukilimą numalšino ir vietoj ligišiolinio valdytojo Da- lai Lamos pastatė Panchen La- mą.

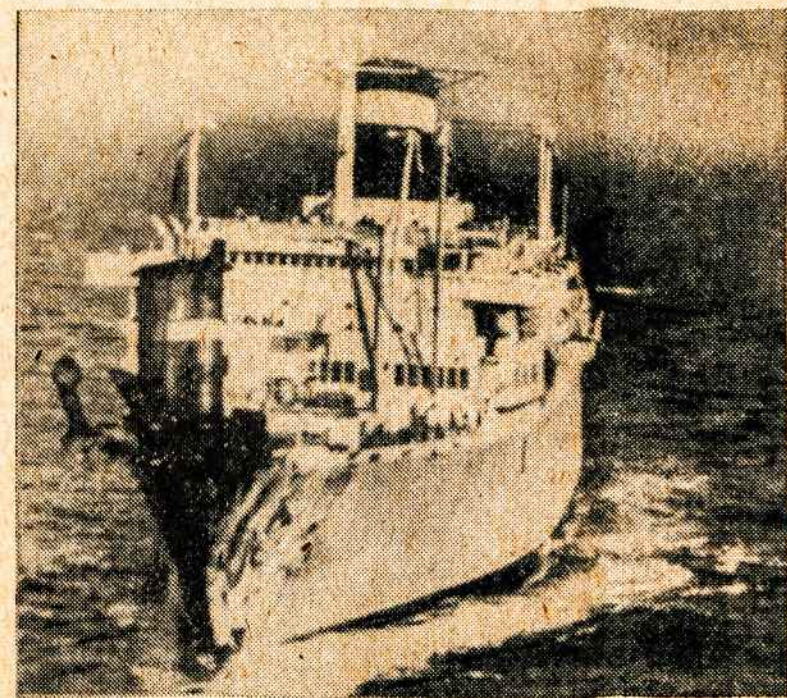
Tibetą kom. Kinija užgrobė 1950. Tibetas buvo priverstas pasirašyti neva sutartį, kad pri- pažįsta Kinijos suverenumą ir Kinijos vadovavimą užsienio reikalais, o Kinijos komunistai pažadėjo Dalai Lamai Tibeto vidaus autonomiją.

Komunistai, kaip visada, pa- žadų nesilaikė ir kišosi į Tibe- to vidaus reikalus, steigdami mokyklas su antireliginiais mo- kytojais, organizuodami kom- jaunuolius, organizuodami pra- monę ir jai imdami tibetiečius prievarta į darbus. Sukilimai sproginėjo vienas po kito įva- riosiose vietose. Po 1956 sukimo, kuris buvo paskandintas krau- juje, kom. Kinija pasižadėjo su- švelninti režimą ir atidėti in- dustrializacijos planus iki 1962.

Kadangi Dalai Lama, 23 me- tų, vyriausias kunigas ir valdo- vas, tibetiečių laikomas Bud- hos įsikūnijimu, komunistų bu- vo laikomas vakarų ir naciona- lizmo šalininku, tai jį mėgino nušalinti ir pakeisti Panchen Lama, 21 metų, užaugintu jau komunistų Kinijoje. Tibetiečiai ir stoji ginti savo Dalai La- mos. Jie suorganizavo žygį į sostinę, kur buvo kom. kinų kariuomenės įgulos. Blogai gin- kluoti tibetiečiai negalėjo karo ilgiau išlaikyti be pagalbos iš

šalies. O jos nebuvo, kaip jos nebuvo nė Vengrijai, su kuria Indijos laikraščiai lygino da- bartinį Tibeto sukilimą. Artimiausias didysis kaimynas Indija 1950 protestavo prieš kom. Kinijos agresiją prieš Ti- betą. Paskui susigyneno su fak- tu ir laikė jį jau Kinijos "vi- daus dalyku". Dabartinio sukili- mo metu Indijos vyriausybė paskelbė esantį neutrali. Tačiau kom. Kinija vis tiek ją apkal- tino, kad remia sukilimą, nes jos teritorijoje buvęs sukilėlių centras.

Amerika kovo 28 pasmerkė kom. Kinijos "brutalią inter- venciją" į Tibeto reikalus, pa- reiškė "nuoširdžias simpatijas" Tibetui — bet tai ir viskas. Taip kaip Vengrijai, rytų Voke- tijai, Lenkijai, kai ten buvo su- kilimai, nekaltant jau apie Bal- tijos kraštų sukilimus.

SANTA ROSA, keleivinis laivas, kovo 25 užplaukė ant tanklaivio Val- chem 22 mylios nuo Atlantic City. Tanklaivio 4 žmonės dingo, 17 su- žeista. Prježastis tebetiriama. Santa Rosa liko be "nosies".

VELYKŲ MALDA

Popiežius Jonas XXIII prisiminė bulgarus, turkus, graikus, prancūzus.

Popiežius Jonas XXIII kovo 28 velykinėje kalboje pasisakė skyręs savo maldas už "taiką, kilnumą ir geros valios dukterį" už valdovus, kurių yra pareiga "pagerbti asmens pagrindines teises"; už tuos, kurie kenčia dėl karo padarinių jau 14 me-

tų, o "ypatingu būdu už tuos garbingus brolius ir sūnus, brangiausias mums iš visų, ku- riam atimta tėvynė, net pati laisvė ir kurie yra gyvi liudin- kinkai apie blogybę, ištikusią žmonių giminę dėl trūkumo tik- ros taikos ir jos tikrų vaisių". Toliau popiežius prisiminė ir savo simpatijas reikė tur- kam, graikam, prancūzams ir la- biausiai bulgarams.

Vatikanas pesimistiškai apie Lenkiją

Vatikano savaitinis laikraštis L'Osservatore della Domenica po Lenkijos kom. partijos ly- derio Gomulkos kalbos apie san- tykius su Bažnyčia jau rašo:

"Iš visoko galima daryti tik vieną išvadą — kad 'demokra- tizacijos' laikas jau baigėsi ir kad garsusis 'Lenkijos kelias' po daugelio vingių įsiliejo į Maskvos kelią..."

"Pirmojo sekretoriaus (Go- mulkos) išėjimas nėra geras ženklas katalikams".

— Japonijos teismas kovo 30 išaiškino, kad Amerikos bazių buvimas Japonijoje esąs prie- šingas Japonijos konstitucijai.

— Kinijos komunistai nulei- do parašutininikus Tibete prie Indijos pasienio, kad sugautų Tibeto Dalai Lamą, kuris bė- ga į Indiją.

— Indija pasmerkė kom. Ki- niją už Tibetui duoto pažado sulaužymą.

MASKVA SUTINKA IR REIKALAUJA

Maskva kovo 30 formaliai pra- nešė, kad sutinka gegužės 11 dalyvauti ministerių konferen- cijoje Ženevoje. Bet po tos konferencijos turi eiti viršūnių konferencija. Maskva pasiūlo taip pat teisę reikalauti, kad ministerių konferencijoje būtų Lenkija ir Čekoslovakija.

Irakas slysta

Nato konferencijoje būsiąs svarstomas Irake stiprėjantis komunizmas ir Maskvos įtaka.

Nasseris kovo 30 vėl kaltino Maskvos komunistų partiją, kad ji kišasi į arabų vidaus reikalus Aiškino, kad Maskva negynė Egipto nuo Anglijos ir Prancūzijos užpuolimo.

Maskvos spauda paskelbė Nasserio padėką Maskvai už tai, kad ji vientintėle padavusi ran- ką Egiptui ano užpuolimo me- tų.

Izraelis išpėjo Vakarus, kad neduotų pagalbos Nasserui.

Anglijos aviacijos bazė išsi- krausto iš Irako.

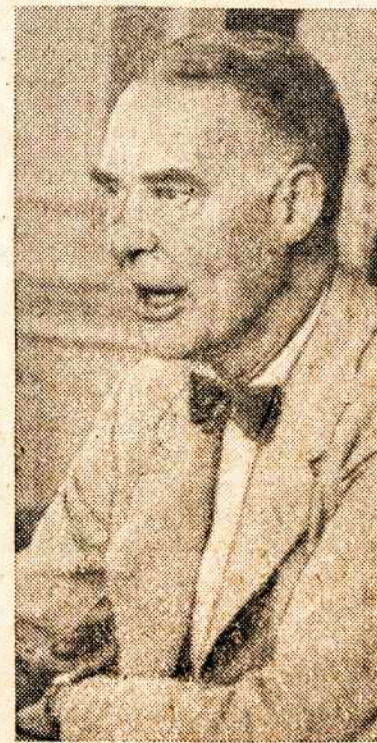
Valstybės departamentas te- beturi vilčių, kad Irako min- pirm. Kassim išgelbės Iraką kurią Amerika steigia raketų bazes Italijoje.

Prancūzijos komunistai pradė- jo šaukti į kovą prieš penktą respubliką prieš de Gaulle, var- dan "demokratijos".

— Čekoslovakija ir Jugosla- vija pareikalavo dalyvauti už- sienių reikalų ministerių konfe- rencijoje.

— New Yorke automobilių draudimo mokestis pakeltas 18,4 proc.

— Katalikų vyrų kongrese Detroito balandžio 1-5 pagrindi- nės moderniosios Amerikos kri- džiant iš ligoninės.

CHRISTIAN A. HERTER, Ameri- kos valstybės sekretoriaus pava- duotojas.

SELWYN LLOYD, Anglijos minis- teris.

MAURICE COUVE DE MURVIL- LE, Prancūzijos ministeris.

HEINRICH VON BRENTANO, Vo- kietijos ministeris.

KOMUNISTAI KELIA BALSĄ

Italijos komunistai kovo 30 pradėjo protestus prieš Ame- rikos — Italijos sutartį, pagal kurią Amerika steigia raketų bazes Italijoje.

Prancūzijos komunistai pradė- jo šaukti į kovą prieš penktą respubliką prieš de Gaulle, var- dan "demokratijos".

— Čekoslovakija ir Jugosla- vija pareikalavo dalyvauti už- sienių reikalų ministerių konfe- rencijoje.

— New Yorke automobilių draudimo mokestis pakeltas 18,4 proc.

— Katalikų vyrų kongrese Detroito balandžio 1-5 pagrindi- nės moderniosios Amerikos kri- džiant iš ligoninės.

KOKIUS KLAUSIMUS REIKĖS ISSIAISKINTI VAKARAM

Vakarų pažiuose dėl san- tykių su Maskva lig šiol pasi- reikė du sparnai. Viename yra Anglija, kitame Amerika. Vo- kietija ir gal griežčiausia Pran- cūzija.

Skirtingai jie vertina padėtį. Amerikos prezidentas mano, kad karo pavojus Europoje nėra. Sovietai nemėgins va- ti jėgos Vakarum išstumti iš Berlyno. Reikia tik griežtai lai- kyti. Anglijos Macmillanas ma- no, kad yra karo rizika — re- susitarus su Maskva, galima susilaukti Maskvos jėgos. Už tat Macmillanas ir eina į toliausias nuolaidas Maskvai.

Skirtingos Macmillano nuolaidos. Jos tokios:

pripažinti rytų Vokietiją de- factu; pripažinti Oderio Neisės liniją pastovia ir nuolatine sie- na tarp Lenkijos ir Vokietijos; pripažinti status quo rytų Euro- poje.

Macmillanas, kaip rašo J. Alsop, galvoja: jei Sovietai Berlyno kontrole perduos rytų Vo- kietijai, tai mes rytų Vokietijos pareigūrus laikysim Maskvos agentais, o jie gali laikyti save suverenines Vokietijos at- stovais. Eisenhoweris galvoja: tegul ir Maskva pareiškia, kad rytų Vokietijos pareigūnai kontrole- je į Berlyną yra Maskvos agentai.

Alsop informuoja, kad skyrė- si Macmillano — Eisenhowerio nusistatymas, jei Sovietai iš naujo užblokuotų Berlyną. Macmillanas stovi tik už oro tiltą Berlynu aprūpinti. Eisenhoweris ir kiti vakarų sąjungininkai stoja už visas priemones ry- šiam su Berlynu išlaikyti. Kom- promis Macmillanui galės bū- ti tik įsakmus Eisenhowerio paaiškinimas, kad Amerika jė- gos pirmoji nevertos, jei Sovie- tai kelius į Berlyną užblokuos ar tiltus susprogdins, o tik A- merikos inžinieriai ir pionieriai juos sutaisys.

Plyšys ir lig šiol geruose Vo- kietijos — Prancūzijos santy- kiuose. De Gaulle pareiškė, kad stoja už Vokietijos sujungimą, bet Oderio—Neisės liniją lai- ko siena tarp Vokietijos ir Len- kijos. Vokietija dėl tokio pa- reiškimo reikė apgaleistavi- ma, o Adenauerio priešai pik- tai džiugavo. Macmillanas no- rjįs paveikti ir Adenauerį, kad ir jis atsisakytų nuo reikalavi- mo sienų klausimą spręsti tik taikos konferencijoje.

Macmillanas stovėjo už ka- riuomenės Europoje sumažini- ma, paskui stojo už dabartinės kariuomenės išaldymą. Tam priešinga Vokietija, kuri mato tokiam išaldyme save paliktą be atominio apginklavimo. Prie- šinga kariuomenių atitrukimui ir Prancūzija.

— Kongreso lyderių tarpe stiprus nepasitenkinimas Angli- jos Macmillanu, kad jis paskel- bė, jog viršūnių konferencija turi įvykti ir ministerių konfe- rencijai nepasisekus.

— Sovietai paragino savo pi- liečius, kad daugiau šypsotųsi.

— Skate, atominis povandė- minis laivas, padarė naują ke- lionę į šiaurės ašigali 3,090 my- lių ilgio. Kovo 17 buvo iški- lęs iš po vandens pačiame aši- galyje.

— Pašto departamentą pra- šo 1959 išleisti pašto ženklą su Kristaus gimimo paveikslu- ku. Prašymas pasirašytas 1500 žmonių, tarp jų yra vienas gu- bernatorius, keli kongresmanai.

— New Yorke automobilių draudimo mokestis pakeltas 18,4 proc.

— Katalikų vyrų kongrese Detroito balandžio 1-5 pagrindi- nės moderniosios Amerikos kri- džiant iš ligoninės.

KAS SVARBIAU UŽ BERLYNĄ?

BERLYNO PRIEDANGOJE

Berlynas sukėlė daugiausia triukšmo. Gal jis nieku ir pasi- baigs. Bet Berlyno triukšmas pridengia Maskvos žygį kita- me šalčio karo fronte — vi- duriniuose rytuose, Irake. Jei reikės, spaus kituose fron- tose, jie yra paruošti Afriko- je ir vėl prie Quemoy.

Dėl Irako labiausiai nervus prarado Nasseris. Apkaltino Chruščiovą, kad jis kišasi į a- rabų reikalus; apkaltino komu- nistus, kad jie svetimos valsty- bės agentai; apkaltino Kassim, kad jis išdavęs arabų reikalą, nes nesutikęs su Nasseriu lik- viduoti Izraelio. Labiausiai Nas- seris jaudinas, kad Chruščiovas pasirinko savo "mylimuoju" Kassim, nustumdamas Nasserį į užpakalį. Nasseris puolėsi de- rėtis ir su Libanu dėl federaci- jo ir arabų vienybės organiza- vimo.

Chruščiovas ramiai priėmė Nasserio isteriką, tėviškai išva- dindamas jį jaunu karštakošiu, bet nenutraukdamas jam para- mos ir neišleisdamas iš savo įtakos.

Susigrėbė dabar ir anglai. Macmillanas pareiškė, kad ir Anglija pasiryžus duoti Ira- kui ginklus... Tačiau tarp Mask- vos paramos ir Anglijos para- mos yra didelio skirtumo. Mask va žino, kad jos duodami pi- nigai eis per jos agentų ran- kas ir veiks Maskvos naudai. Anglija priešingai. Ji kaip ir Amerika, leido sau palankius žmones Irake išžudyti, pir- što nepajudindama karaliai ir Vakaram palankios vyriausybės

PETER DERIABIN prabilo po 5 metų.

žmonėm apginti nuo žudymo. Pasiskubino žudikus pripažinti. Kai dabar po sukilimo prieš Kassim Maskva pareiškė, kad Iraką visiokeriopa remis, ir Anglija siūlėsi su parama žmo- nėm, kurie yra dar labiau Maskvos įtakoje.

Anglija išlaikė čia Vakarų stilių — laukti, nesikišti ir ki- štis pavėlintai. Kai Vengrija su- kilo 1956, Vakarai pasiskubino išpėti, kad jie bus neutralūs. Kai Indonezijoje sukilo prieš komun. pataikaujančią vyr., Va- karai pareiškė neutralumą, o paskui jau prokomunistinei vy- riausybei davė ginklus. Ir pas- kutiniu metu, kai Tibete 3 mi- lijonai gyventojų sukilo prieš komunistų kinų režimą, Indija paskelbė neutralumą...

Anglija ir kitu keliu nori gel- bėtis viduriniuose rytuose: de- rybom su Maskva. Kad tik Mask va paliktų ramybėje vidurinius rytus, Anglija pasiryžus pripa- žinti ir rytų Vokietiją ir visą rytų Europos pavergimą.

IRAKO moterų armija demonstruoja už Kassim.

Nusikaltėliam reikia išsipasakoti kada nors

Sovietinis agentas pasakoja, kaip buvo pagrobtas dr. Linse

Senato komisijoje prieš dvi savaites buvo apklaustinėjimas naujas liudininkas. Jis vadina- si Petr Derjabin, 83 metų, pa- bėgęs iš Sovietų Sąjungos.

Nuostabą kėlė ne tai, kad jis pabėgęs sovietų saugumietis. Tokių yra daug. Stebino labiau tai, kad jis pabėgęs jau prieš penkeris metus, bet tik dabar pirmu sykiu buvo leista jo var- diu viešiau pasirodyti spaudoje, o netrukus turės pasirodyti ir knyga su pasakojimais apie pa- bėgėlio istoriją.

Kas tai per liudininkas?

Petr Derjabin nebuvo tik ei- linis saugumietis. Tai jau tik- ras sovietinis žmogus. Nuo ma- žens išaugęs komunistinėse or- ganizacijose ir ikimilinėse ir naujos sovietų privilegijuotos klasės viršūnė.

Prie Stalingrado buvo ketu- ris kartus sužeistas. Nuo 1944 išėjęs kontržvalgybos mokykla, marksizmo — leninizmo insti- tuta, kuris ruošia pačius atsai- kinguosius pareigūnus. Idomiau sia betgi, kad jis apie dešimt metų išbuvo toje žvalgyboje, kuri vadinasi ochranka ir ku- ri saugoją Kremliaus bosus. Tie saugotojai laikomi tokiais atsai- kingais žmonėm, kad ir pasi- traukusiu jau iš ochrankos ne- skiria pareigom už Sovietų Są- jungos ribų.

Nuo 1952 Derjabinas buvo paskirtas Maskvoje į užsienio žvalgybos skyrių Austrijos — Vokietijos reikalams. Tas sky- rius savo buveinę turi Tekstil- nikovo gatvėje Maskvoje, buvu- siame viešbutyje. Centre dirba apie 3000 gerai atrinktu ir treniruotu saugumo karininku, nors jie uniformos paprastai nenešioja. Kitose vietose vei- kia išbarstyti 15,000 pareigūnų ir agentų, vadovaujamų išMask vos. Jie viskuo aprūpinti ir as- meniškai yra suinteresuoti, kad režimas išsilaikytų. Derjabinas mėnesiui gaudavo 4,200 rublių, o inžinieriaus vidutiniškas atly- ginimas buvo 1,500.

Maskva susirūpino 1952 ži- niom apie "Laisvųjų juristų ko- miteto" veikimą Berlyne. Tas komitetas sugebėjo infiltruoti savo žmonių rytų Vokietijos į- staituose ir surankioti faktų, kaip sovietinis režimas rytų Vo- kietijoje lauzo teisę. Žinios bu- vo juo labiau alarмуojamos, kad komitetas rengė Berlyne kongresą.

Derjabinui buvo pavesta ko- miteto reikalą ištirti ir paruošti raportą. Savo raportą Der- jabinas baigė konkrečiu pasiū- lymu — pagrobti komiteto pir- mininką, kad būtų suparaly- žiuotas komiteto veikimas. Der- jabinas viršininkai pritarė ir pa- siuntė Berlynan įvykdyti. Pasi- rodė, kad komiteto pirmininkas kaip tik buvo išvykęs į Švediją ir pareigas perdavęs pavaduoto- jui dr. Linse. Berlynas atsiklau- sė per Derjabiną, kas daryti ar grobti Linse pirmininko vie- toj. Derjabinas pranešė Berly- nu pritarimą.

Liepos 7 raktį sovietų agen- tai rytų Berlyne sulaukė vaka- rų Berlyno taksi soferį. Apkal- tino jį juodąja rinka ir išlai- kė visą naktį. Tuo metu nuo jo automobilio nukabino vaka- rų Berlyno ženklą ir jį prisi- kabino prie kito, kuris buvo skirtas grobimo rikalam.

Rytą automobilis su vakaru Berlyno ženklu stovėjo netoli dr. Linses namų. Jame buvo trys vyrai. Kai dr. Linse išėjo iš namų į gatvę, vienas priejo ir paprašė ugnies cigaretei. Kai Linse siekė ranka degtuku į kišene, kitas užlaužė jo ran- kas ir mėgino įtempti į auto- mobilį. Linse gynėsi visom jė-

DR. WALTER LINSE. Po kovos su agentais beliko tik jo batas.

KĄ SNEČKUS ŠAUKĖSI Į LIUDININKUS MASKVOJE

Iš Lietuvos

A. Sniečkaus kalba, kurią jis pasakė Sovietų Sąjungos kom- partijos suvažiavime Maskvoje, dar sykį dėmesio verta. Ne tiek tuo, kad Lietuvos ūkis dirba, kad pasivytų ir pralenktų Jungtines Valstybes.

Ne, tai kartojimas tų gražių žodžių, kuriuos jau buvo pasakę Chruščiovas. Dėmesio ver- ta, kad beveik pusę savo kal- bos Sniečkus skyrė įrodyti ko- munistinio ideologinei pažangai Lietuvoje. Įrodyti kiek komuniz- mas išgali, griebėsi dvejų liudininkų. Vieni iš tų liudininkų — tai lietuvių senosios kar- tos rašytojų ir dailininkų parei- škimai. Tais pareiškimais Snieč- kus norėjo įtikinti Maskvos komunistus, kad —

"Sovietinio valdymo metais daugelis atstovų inteligentijos, kuri buvo išauklėta buržuazine nacionalistine ideologija, kle- rikalizmo dvasia, ištikino dabar komunistinės ideologijos prana- šumu. Sovietinės teisybės, so- vietinio gyvenimo galingoje į- takoje jie iš pagrindų pakeitė savo pažūras".

Tos inteligentijos atstovu- nurodė rašytoją Mykolaitį Pu- tiną ir kartojo jo prisipažinimą kad "sprendžiamos įtakos mūsų pažiūrom ir nuotaikom turėjo socialistinės santvarkės įsitviri- nimas Lietuvoje". Toliau tarp tų Mykolaičio žodžių buvo pri- minimas, kad per dešimt metų rašytojai išmokė "eiti su tauta, tirti jos kūrybą ir tai esąs vie- nintelis teisingas ir pažangus kelias".

Saukėsi į liudininkus Snieč- kus ir dailininką A. Zmuidzi- navičių "įžymiausių senosios in- teligentijos atstovą". Sniečkus kartojo Zmuidzinavičiaus žo- džius: "Aš stebiu gyvenimą ir matau dideles permainas. Džiau giuosi, kai matau, kaip stiprėja mūsų šalis, auga naujos imo- nės. Aš pilnas džiaugsmo dėl mūsų jaunimo".

Vilniuje susitiko du grįžusieji

Zigmas Nenartavičius, gyve- nęs Omahoje 1951-1957 ir pas- kui trumpai Baltimorėje, 1958 rugsėjo 9 išplaukė iš New York, atsidūrė pavergtoje Lietu- voje. Dokumentus grįžimui su- tvarkė sovietinėje atstovybėje Washington. Dabar komunisti- šiai spauda Lietuvoje pasakoja

Iš Lietuvos

Kitos rūšies Sniečkaus liudi- ninkai yra lietuvių spauda lais- vajame pasaulyje, arba kaip jis vadina "lietuvių buržuaziniai laikraščiai, kurie eina užsienio- se". Esą su Hitlerio armija iš Lietuvos pasitraukė tam tikra buržuazinės inteligentijos grū- ta. Jie dabar turi galimumą į- sitikinti kapitalistinės santvar- kos "gėrybėm". Ir toliau emė žodžius iš Kanados lietuvių sa- vaitraščio, vardo nesuminėda- mas, bet žodis į žodį kartoda- mas tokius pareiškimus:

"Kitados mes vakaruose matė me tik gera. Bet tada mes blogai matėm dėl didelio ats- tumo. Emigracija mum davė galimybę geriau pažinti vaka- rus...Viskam čia yra tik vienas matas — pinigais... Niekas ne- vertina dvasinių vertybių ir jų neieško.... Nėra žmoniškumo, draugiškumo ir idealizmo tarp jaunimo.... Visur susiduri su principų, duoto žodžio negerbi- mu, išdavimu.... Vaikai neturi šeimos šilumos.... Priauganti karta išlepus, be valios, užsi- grąžinimo, išžius".

Po tokių žodžių iš lietuviško laikraščio Kanadoje Sniečkus reišė, žinoma, džiaugsmą Len- nino partijos tvirtybe ir drau- giškumu su rusais.

Rengia pavasario dainų šventę Lietuvos valdžioje buvo apsa- varstytas pasirengimas pavasa- rio dainų šventei. Buvo patir- rintas repertuaras, kurio dalis jau atspausdinta. Patikrinti taip pat eskizai naujėm liaudies ko- stiumam. Dainų šventėje pasi- rodys taip pat dūdų ir kanklių orkestrai. Šiuo tarpu eina pasi- rengimas atskirose vietose. Prieš bendrą dainų šventų bus rajoninės dainų šventės.

Amerikoje kur prisiglausti, miegodavęs prieangiuose ant laiptų, parkuose, buvęs alka- nas, šlapias, sulytas. Uždaviniai jis atrodo suvargęs, paliejęs, sužalotas — be vienos akies. Ar čia kaltas "kapitalizmas"? Kas žino, kaip velionis kun. J. Jusevičius, Omahos klebonas, globė ir rūpinosi didelėm bėg- lių šeimom ir kiekvienu atski- rai, kaip niekas Amerikoje, sup- ras, kad Z. Nenartavičių su- krinto jo paties "kandys", bū- tent tos, dėl kurių nebe vienas miega parke arba ant laiptų,

tijom komitetui. Paskui Linse buvo išgabentas į Sovietų kalė- jimą. Kur — Derjabinas neži- no.

Kai Amerika emė reikšti protestą dėl Linses pagrobimo, Sovietų užsienio reikalų minis- terija atsiklausė saugumo įstai- gos: ryšium su dr. Linses din- gimu norėtume žinoti, kaip tu- rime atsakyti ar reaguoti. Der- jabinas, atsiklausęs viršininku, pranešė oficialiai: apie to-

SPAUDA

TAIP VERTINA PADĖTĮ LIETUVOJE

Nepriklausoma Lietuva kovo 18, aprašiusi Lietuvoje rašyto- jų suvažiavimą, daro išvadas:

"Padidėjo okupanto spaudi- mas. Lig šiol vis dar laikėsi Putinas Mykolaitis, bet ir jį, nabaga, privertė viešai atgai- lauti. Atgaila paleista per visą ne tiktai lietuvišką ir rusišką, bet ir kitomis kalbomis spau- dą. Rašytoją — nukryžiuo".

Į Lietuvą vis tiek neleidžia

T. Žiburiai kovo 12 rašė, kad kun. K. Balčys nori gauti vizą į Lietuvą. Jam atsakė: "viza įvažiuoti į Sovietų Sąjungą jam galinti būti duota, tačiau jis ne- galėsias aplankyti Lietuvos. Iš- skaičiuojant galimumus aplan- kyti miestus iš Pabaltijo yra paminėta vien tik Ryga. Lietu- von turistai negalį būti leidžia- mi dėl to, kad karo metu ji

buvisi taip sunaikinta, žai- zdos dar nesą tiek užgytu- tos, kad ji galėtų priimti turis- tus".

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

Kun. K. Balčys yra gimęs me- rikoje, mokėsi Lietuvoje iš Lietuvos išvyko atgal į Ame- riką tik 1948.

Laikraštis dėl tokio aiškio- mo pastebi: "Jei priežastis yra ši, tai ka- tada tenka vertinti amžiną ri- mą, kad Lietuvos gyvenimui esąs jau tiek pažengęs, kad prieškarinis lygis esąs toli pa- lenktas..."

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikijoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai sugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už kelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: GLENmore 5-7281

Šokis aplink bombos dagtį

Tarptautinis įtempimas, kuris po praėjusio karo nepraeina, o vis labiau įsitempia, prieš penktą metų viename vokiečių laikraštyje buvo palygintas su šokių aplink bombos dagtį.

Karikatūra vaizdavo didelę bombą, prikaišiotą dagčių — susuktų virvelių. Aplink ją šoka trys vyrai ir viena moteris. Vienas vyriškis tas dagtis vis degioja, o kiti du stengiasi užminti ir užgesinti Moteris ne deginėja nei gesina, o tik takti saugos, kad ugnis jos rūbo nepadegytų. Jai labiau patiktų, kad tie trys vyriškiai su ja žaistų, o ne su ugnimi. Iš jos rankinuko kyšo doleris, svaras ir rublis, o tarp tų vyriškių lengvai atpažįsti amerikietį, anglą ir rusą. Ta moteris pavaizduota prancūzė.

Tuo vaizdu laikraščio norėta pasakyti, kad Sovietų Sąjunga karo ugnį tebekursto. Amerika ir Anglija stengiasi gesinti, o Prancūzija tėra susirūpinusi, kad jos pačios namai neužsidegtų. Tuo metu ji stengėsi išlaikyti vidurį tarp Rytų ir Vakarų, kad ir piriklausydama pati Vakaram.

Šiandieną tuo reikalu daugiau yra susirūpinusi Anglija. Macmillanas bando būti tarpininku tarp Chruščiovo ir Eisenhowerio. Chruščiovas tebešoka su ugnimi apie bombą. Tuo tarpu Amerikai, kaip George E. Sokolsky pažymi, Chruščiovo "grasinimai yra jau pabodę". Praeina kantrybė ir noras degioti ją tik už rankos prilaikyti; bręsta nusiteikimas nusikalte liui duoti per pirštus. "Amerikiečiai nenori, kad jų prezidentas iš viso kalbėtusi su mužiku".

Viršūnių susitikimas "taikos pokalbiams" vis dėlto neatmetamas, kaip paaiškėjo po Macmillano ir Eisenhowerio pasitarimų Washingtono. Dar tebešokama dagčių gesinėjimo politika, nors kaskart ji atrodo vis labiau bepramiška.

Sovietinio pašėlimo neįmanoma sulaikyti kalbom nei sumąžinti jo grėsmės. Kai kurie a-

merikiečių laikraščiai teisingai pastebi, kad ir mažiausias Sovietų Sąjungos agresyvumo pristabdymas reikštų pradžią jos riedėjimo atgalios, o kartu ir bolševizmo trupėjimą. Dėl to bolševikams reikia vis naujų ugnies židinių: Berlyne, Irake, Tibete....

Berlynas pasirodęs pavojingiausia bombos dagtimi. Nė pats Chruščiovas nesitikejęs, kad vakariečiai taip užsispirs, o jam nebus kelio atgal. Dėl to Macmillanas įtikinėjo Eisenhowerį, kad reikia duoti Sovietų Sąjungai progos "pasitraukti nenukentėjus". Taigi, vėl eiti į konferencijų kalbas, kad neimtų kalbėti generolai. O jie jau prašneko gal ir sąmoningai, kad paremtų diplomatų pozicijas.

Nato konferencijos proga prabilo JAV gynybos sekretorius McElroy ir JAV karinių pajėgų vadai. Jie visi pabrėžia, kad Amerikos aviacija, atominės bombos ir raketos yra didelę persvarą prieš Sovietų Rusiją. "Jeigu ji pradėtų karą, būtų sutriuskiama". Amerikos karinę persvarą pabrėžė adm. Arleigh Burke, gen. Maxwell D. Taylor, gen. Nathan F. Twining.

Ligi šiol tegirdėjome nusiskundžiant "JAV atsilikimu" ir kritikavimu jos karinio pasiruošimo. Nauji pareiškimai visa kitokie. Kone visi laikraščiai nurodo, kad toka karinė kalba buvo išprovokuota nuolatinių Chruščiovo iššūkimų ir grasinimų. Dabar netiesioginiai jam pagrasoma. "Journal American" kovo 30 įžanginiame rašo: "Rusija įsidėmė"! Primeną JAV atominių povandeninių laivų plaukiojimą po šiaurės lediniu vandenynu.

Amerika niekada karo nesiekė ir jo nežiežė. Jos politika — karo ugnies gesinimas. Bet kai nestoksta tarptautinių nusikalte lių, kurie žaidžia su bombom, visai suprantamos yra pastangos, kad bombos sprogtų pačių karo žiežiebį rankose, jeigu jie to siekia.

Vienintelis pastovus dalykas istorijoje - tai dvasia

Kuo tautos išsilaiko prieš gyvenimo smūgius?

jos — Afrikos nacionalizmas.

VYT. ŠIRVYDAS

Šveicaras svarsto tautybės ir valstybės idėjas

Kai kuruos iškrypimus europiečių galvojime pavaizduoja Genevoje pernai išėjusi šveicaro Petro Vergniaud ilgu pavadinimu knyga: "Tautybės idėja ir savaimingos tautų nuotikos santykiai su valstybės idėja." Tai studija nacionalizmo teorijų įtakos tautinėm valstybėm, kurios Vakarų Europą kūrėsi 1890-1950 metų laikotarpy.

Tėvrybės idėja jau svarstė italai Machiavelli (1469-1527) ir Vico (1668-1744). Pirmasis savo veikalė "Il Principe" (Kunigaikštis) (1513) tautiečius skatino sujungti tuomet suskaldytą Italiją į vieną tautinę valstybę ir manė, kad darbą geriausia atliktų vienas valdovas, kurį mokė "makiaveliškos" politikos; tarp kitko, neventi net žiaurumo ir klastos. Sakė: "Kilus reikalui ką nuskrusta, taip žiauriai skrausk, kad neberekėtų atkeršimo bijoti." Vico savo veikalė "Naujo mokslo principai", sulaukusio trijų laidų (1725, 1730 ir 1744), nustatinėjo, kas yra bendra visom tautom ir piešė tautų išsivystymo eigą.

Prancūzijoje idėja, kad tauta ištikrųjų tai valstybė, buvo labai gyva po pralaimėto vokiečiam 1870 metų karo. Vergniaud apsvarsto pažiūras E. Renaro (1823-1892), M. Barraso (1862-1923) ir C. Maurraso (1868-1948).

"Aukštesnės" ir "žemesnės" tautos

Renanas manė, kad tautos savaime skirstosi į "aukštesnes" ir "žemesnes". Aukštesnės nustato žmonių pažangą ir istoriją. Tauta ne išimtinai vien kraujo žmonės, bet visi vie-

VYTAUTAS DIYSIS

nos valstybės gyventojai, jungiami papročiu ir įstatymu. Tautos skiriasi drąsa, elgesiu ir apšvieta.

Karštu nacionalizmu ypač degė Barrasas, tautos dvasią kėlęs per pirmąjį pasaulinį karą. Tautą, sako, sukuria geografija ir bendrai išgyventa istorija, kitais žodžiais — tėvų kraštas ir tėvų palikimas. Tautos nelygios: vienos aukštesnės, kitos žemesnės.

Tą patį pasakoją ir "katalikišku monarchistu" pramintas Maurras. Tautą sukuria gimimo vieta (tėviškė) ir praeities palikimai. Prie jų jis pridėda ir bendrą kalbą. Aukštesnės tautos savaime turinčios aukštesnę kultūrą ir turinčios kalbą kurios išstumiančios iš istorijos atsilikėles. Vien tautinė kalba dar nepateisina reikalauti ir tautinės valstybės. Aukštos kultūros nesugebanti kurti tauta neverta savo atskiro politinio kūno — tautinės valstybės.

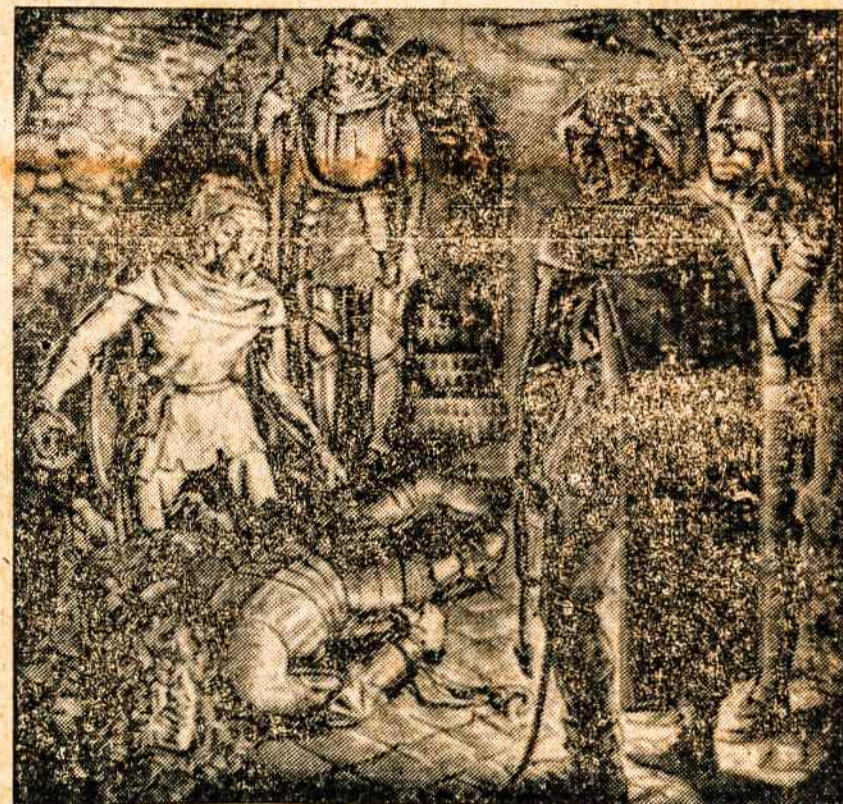
Šitą "aukštesnių — žemesnių" tautų idėją ypač pamėgo vokiečiai kurių nacionalizmą galima pradėti Liuteriu (1433-1546). Jis vokiečius išskyrė iš bendros katalikiškos Europos ir pasuko eiti savo "tautinių" protestantizmo keliu. Savus "tautinius" tikėjimus susidarė

talitarizmas (samoderžavija), maištai ir sukilimai, Bažnyčios skilimas (į "pravoslavus" stačiatikius ir "starovierus" sentikius), smurtu užkariamos Petro Didžiojo reformos, baudžiava, inteligentijos persekiojimas, autokratijos reformininkų dekabristų išžudymas, žiauri Nikolajaus I ranka, liaudies amžinas tamsumas, kruvinos smurtingos revoliucijos neišvengiamumas ir baisūs karai.

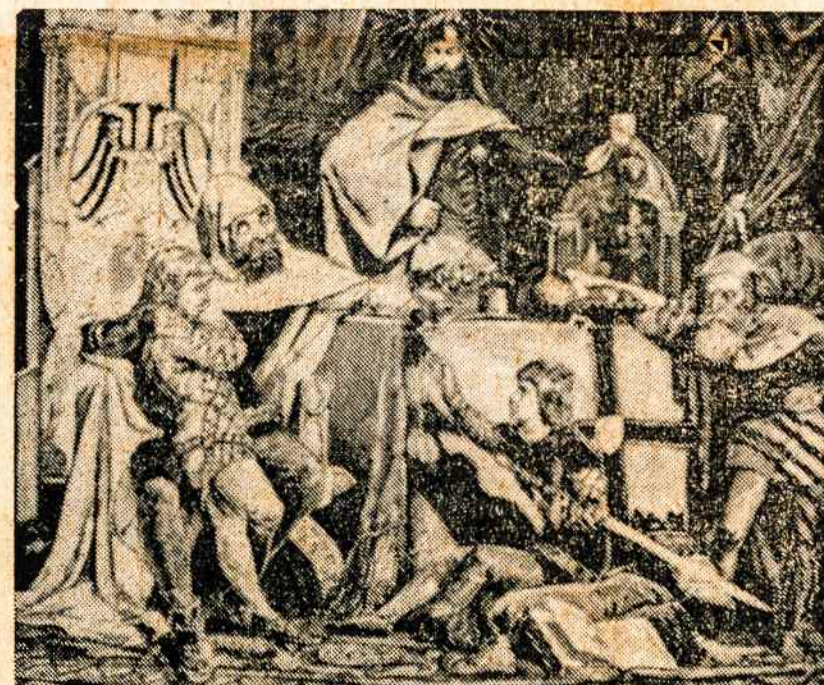
Ant pikto ir gėrio slenkčio Chomjakovas jam pritaria: "Rusų valstybėje niekad nieko gero nebuvo. Visur ir visada viešpatavo tamsa, neteisėybė, plėšikavimas, maištai, asmens persekiojimas, skurdas, netvarka, apšvietos stoka ir doriškas supuvimas."

Vis dėlto dr. A. Maceina teisingai pastebi, kad rusų tautos dvasioje glūdi. "Atvirumas, geraširdiškumas, palinkimas į svajingumą ir misticizmą, užuojauta silpnesniems, religingumas." Caras uždraudė poeto Puškino antkapy iškalti jo poemos žodžius: "Žiauriu metu aš garbinau laisvę ir prašiau pasigailėti pralaimėjusių". Caras čia kalbėjo kaip valstybė, poetas — kaip rusų tautos siela. Žiaurios valstybės cenzūra rusų literatūrą lydėjo nuo jos lopšio dienu. Kodėl? Rusų apysakų rinkinį išleides amerikiet. Norris Houghton (1958 m.) įžangos žodyje sako: "Beveik nuo savo pirmųjų dienų rusų literatūra stojo ginti žmoniškumo idealų: jiems visa siela nepatiko valstybės biurokratija, ir visokios rūšies priespauda."

Kuo tauta šviečia Iralų istorikai nesykį svarstė, kodėl jų tauta švietė visokiais talentais ir visiems vadikais (Nukelta į 4 psl.)

KRYŽIUOCIAI nužudo Vytauto įkaitus.

KĖSTUČIO nužudymas, dail. V. K. Jonyno medžio raižinys.

ir Danijoje. Jis gyveno kitame barake, bet atsiradus progai, atėdavo pas mus ir ką papasakodavo iš Kristaus kančios ir Sv. Rašto. Pasakojimai buvo įdomūs, vaizdingi. Jis mokėjo prieti prie žmonių, rasti jiems atitinkamą paguodis žodį reikiamu momentu.

Su juo praleidom daug valandų. Jo pasakojimai apie Suomiją, Skandinaviją, kur jis buvo išvaizdėjęs, mums buvo savotiškos geografijos pamokos. (Jau išėjęs iš visų stovyklų, sužinojau, kad jis mirė buvusioje Kanjono švino kasykloje).

Sventėm jau turėjom po dėžutę tabako (machorkės). Daug kam gali atrodyti beprotiška mainyti duoną į rūkalus. Ir man dabar, kai 7 metus nebėrūkau, taip atrodo. Bet anuo laiku buvo kitaip. Ką reiškia būti alkanam ir neturėti rūkyti, gali suprasti tik tas, kuris šiuo atveju ypatingai stiprino. Dažnai imdavau į rankas dar Lukiškio kalėjime iš duonos padarytą rožančių, Tėvo Bieljūno, SJ, palaimintą.

Susipažinau su estų evangelikų pastorium H., vienos Estijos salės klebonu. Tai išsilavinęs žmogus, studijavęs Vokietijoje

atprasti rūkyti. Aš sugebėjau tik iš trečio karto numesti rūkymą ir turį pasakyti, kad tai padaryti yra baisiai sunku. Normaliom gyvenimo sąlygom tai padaryti lengviau.

Pasivaikščiojimo metu lietuviai susitikdavo ir pasitardavo. Taip ir nutarėm Velykų pirmą dieną visi susirinkti į vieną baraką ir nors trumpa malda, susikaupti atžymėti šventes, savo mintimis pabūti Lietuvoje.

Išaušo 1949 metų Velykų rytas. Negirdėjome džiugių varpų. Be mūsų lietuvių riekas čia daugiau ir nežinojo, kad šiandien visas pasaulis švenčia Velykas. Diena niekuo neisiskyrė nuo kitų čia praleistų dienų. Pakėlė kaip paprastai 6 v. ryto, ir prasidėjo vėl tas pats, kas būdavo kiekvieną dieną.

Gamta labiau priminė Kalėdas, nei Velykas. Aplinkui sniegas, sniegas — jokio pavasario žymių. Bet mūsų širdyse buvo pavasaris. Mūsų išbalė veidai atrodė šviesesni, džiugesni, linksmesni. Sveikonomė vienas kitą, linkėdami sulaukti prisikėlimo naujam gyvenimui, išbristi iš skurdo, paniekimo.

Sventėm mudu su Verneru įsigijom litro talpos amerikoniškų konservų dėžutę. Tai buvo turtas, kurį nekiekvienas galėjo turėti. Tokius daiktus atimdavo ir per kratas. Oficialiai nebuvo uždrausta laikyti tokius daiktus, bet per kratas dažniausiai juos atimdavo.

Tą rytą mes net nusiprausėm vieną iš dviejų rankluosčių, dienų duonos davinį, dvi pušes silkės ir maždaug litrą vandens.

Susėdom, pasižiūrėjom viena į kita. Širdį suspaudė kažkoks skausmas. Kalbai neradom tinkamų žodžių. Akys prisipildė ašarų.

Sunku apsaityti, kas tuo metu dėjosi kiekvieno viduje, bet buvo ir truputis džiaugsmo, jog dar esame gyvi, dar galime ir taip elgetiškaai atšvesti Velykas.

Trumpai pasimeldėm, prašydami Prisikėlusį Kristų stiprybės šiame sunkiame kelyje, kad kantriai ir tykliai čia išvertume ir galėtume sukurti taip trokštamos laisvės.

Turbūt niekur žmonės taip karštai nesimeldžia, kaip nelaisvėje. Jeigu žmonės normaliam gyvenime būtų taip arti su Dievu, tikriausiai gyvenimas būtų žymiai gražesnis. Gaila, kad visa tai surpanta, patekė į vargą.

Mūsų Velykų pusryčiai truko neilgai. Tada užsirikėmė. Kaip paprastai, vieną susuktą rūkėm dviese.

Pasivaikščiojimo laiku visi lietuviai susirinko į vieną baraką, trumpai pasimeldėm, sugiejojom "Per Tavo šventą Prisikėlimą", tradicinę "Marija, Marija", ir visas iškilmes baigėm Lietuvos himnu.

Mūsų moterys ir mergaitės, esančios kaimyninėje zonoje, kaž kokiū būdu sugebėjo atsistūsti sveikinimą, kuris buvo viešai perskaitytas. Ir jos savo maldose jungėsi su mumis.

Po to prasidėjo sveikinimai ir linkėjimai, linksmi pasikalbėjimai. Užmiršome, kad esame

vergų stovykloje. Toks bendras susirinkimas, ir malda mus kažkaip atgaivino ir sustiprino. Estų pastorius, nors ir nesupratęs mūsų maldos ir giesmės žodžių, suprato jų prasmę ir pasakė trumpą prakalbėlę rušiskai.

Tai buvo mūsų Velykos. O kiek tokių vargo brolių, kaip mes, praleido panašiai Velykas Karagandos, Uchtos, Marylsko, Vorkutos, Cukotkos, Tasčeno, Archangelsko srityse ir kitose Tarybų Sąjungos stovyklose, kur vargas ir skurdas buvo vienodas. Tai nebuvo mūsų pasuktinės Velykos, praleistos vergų stovykloje. Dar ir dabar milijonai žmonių, jų tarpe tūkstantčiai lietuvių, panašiose, o gal ret ir blogesnėse sąlygose atšvenčia Velykas.

Pagaliau atlikau savo skirtą bausmę. Atėjo toji diena, apie kurią buvo daug galvota alkanomis naktimis. Pūgoje ir darbe svajojau apie tokią dieną, kada gyvensi be jokios normos ir iki socialiai prisivalgysi juodos duonos, kada galėsi pasėdėti prie šiltos krosnies. Jau vien dėl to norėjosi sulaukti laisvės.

(bus daugiau)

HENRIKAS

Velykos Magadane

(3) Jis vadinosi Verneriu ir rušiskai tuo metu mokėjo tik atskirus žodžius. Aš gi mokėjau vokiškai tiek, kad galėjau su juo susikalbėti. Jis prie manęs prisirišo, ir drauge dalinomės visais vargais. Gulėdavom vienas šalia kito. Iš turimų maišiukų pasidarydavom pagalvius. vieną vatinką paskiėdavom po šonais, kitu užsiklodavom.

Sugulė dar ilgai kalbėdavomės, viens kitam paspasakodam savo gyvenimą, svarstydami padėtį. Gincydavomės ir pasaulėžiūros klausimais. Nors esminių skirtumų tarp mūsų nebuvo, bet dažnai pasireikšdavo jo charakteringa vokiška galvosena.

Verneris pasirodė taip pat esąs katalikas, ir abudu nusprendėm šiose sąlygose kaip nors atžymėti Velykas. Ką mes galėjome padaryti, kad nieko neturėjom?

Valandėlė pas didįjį ganytoją

Iš prisiminimų apie vyskupą K. Paltaroką

Jau įpusėjo 1946 metų gruodis. Pasiskubinau Kauno kunigų seminarijoje išlaikyti semestrinį egzaminą, tad pradėjau šiek tiek anksčiau Kalėdų atostogas Panevėžyje. Besiruodamas anksti rytą vykti pas draugus į Kupiškį, užsukau dar į Panevėžio vyskupijos kūrįją (kanceliariją), gal bus laišku į tą pusę. Mat, paštu laiškus siųsti ilgai trunka ir kartais adresuoto visai nepasiekia.

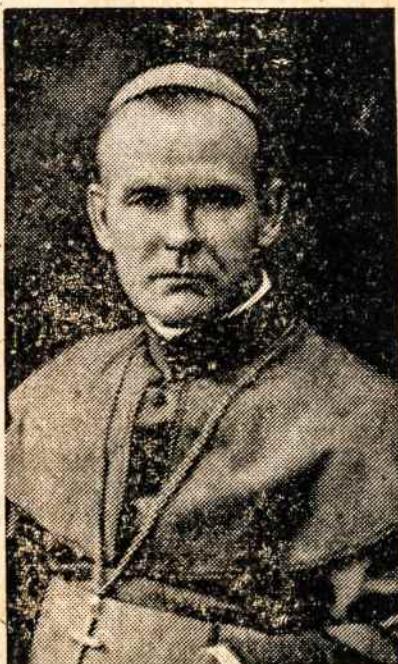
Pasipaudęs portfelį po pažas timi, kiutinu pro marijonų bažnytelę į vyskupo namus. Ten raštinėje randu besidarbujančią Venceslavą Kartočių. Nuosirdžiai pasisveikinęs padeda jis valandėlę rašyti į šalį, žada man kai ką įdomaus papasakoti. Laikai juk įtempti: peireitą savaitę suimti vysk. T. Matulionis ir vysk. Pr. Ramauskas; gi vysk. V. Borisevičius jau kuris laikas kaip kalinamas.

Gerasis kunigas pusbalsiai pasakoja, kad prieš keletą dienų vėlai naktį rusai atvyko su lengva mažina ir išsivežė vyskupą Kazimierą Paltaroką. Tačiau po 3-4 valandų jį sugrąžino. Tik vakar vyskupas pasipasakojo apie aną naktį. Ji slaptoji policija kaltinusi, kad vadovavęs pogrindžiui. Vyskupas griežtai išsiginys ir pareikalavęs įrodymų. MGB-istai sakė: "Mes suėmėm visą eilę kunigų, kurie dirbo pogrindyje. Tu esi jų vyskupas. Kokie jie — toks ir tu pats!" Vyskupui teko greitai griebtis diplomatiškos. Jis užklauso, kiek jo kunigų esą suimtų. Tuo laiku bu-

KUN. KĖSTUTIS BALČYS

vė apie dešimt kalinamų. "Nemanau, kad jie būtų kalti," teisingo juos vyskupas. "Tačiau atsiminkite, kad jie sudaro tik labai mažą dalį mano vykūpijos kunigų. Jeigu jie ir būtų kalti, tai dar nereikia, kad aš ir kiti kunigai esame kalti". Ir vyskupas davė labai aiškų MGB-istams palyginimą: "Štai į komunistų partiją labai stropiai atrenkami nariai. Tačiau kas keli metai visatsirandanukrypimų nuo partijos linijos, — ir tada tenka daryti 'partijos valymą'. Tačiau 'partijos valymo' faktas jokiū būdu neįrodo partijos sekretoriaus nukrypimo..."

Bet štai prasivėrė tyliai durys ir įėjo generalvikaras prel. J.

VYSK. K. PALTAROKAS kai šventė 60 metų sukaktį.

Jucis. Paskalbėjimą pertraukė me. Sužinojęs, kad vykstu į Kupiškį, surado man keletą laiškų į tą pusę.

Rengiausi jau keliauti namo, tačiau tuo metu įėjo pats 'vyskupas. Kietas jo žodis skiriamas man: "Ir kągi čia su portfelio laida ir kūrįją! Juk žinau, kad čia stebi kiekvieną įeinantį bei išeinantį. Ir dar su portfelio rankoje! Ko gera pamany, kad bombą nešioji!"

Kai prel. J. Jucis tyliai paaiškino, jog aš atvykęs norėdamas pasitarnauti, vyskupo tonas gerokai pasikeitė. Sužinojęs, kad tiktai rytoj išvykstu, pasisakė norįs su manimi pasišnekėti ir pakviėtė toliau — į savąjį salioną. Žinoma, ir man pačiam labai rūpėjo pasikalbėti su vyskupu, nes jau buvo priartėjęs man aukštesniųjų šventimų laikas.

Širdelė daugėsi mano krūtinėje. Tiesa, nuo pat pirmosios gimnazijos klasės stebėjau vyskupą sumoje, gegužinių pamaldų metu katedroje. Iš jo rankų priėmiau Sutvirtinimo sakramentą. Vėliau, būdamas seminaristu, asistavau atostogų metu jam pamaldose, keletą kartų girdėjau ju konferencijai alumnams. Tokia didinga jo eiseną, viską persmeigiančios akys, ypatingas kalbėjimo būdas. Lyg baisu ir priartėti.

Jau ir salione. Nedelsdamas vyskupas paklausia:

— Tai kada išvyksti į Ameriką?

Aiškinu, jog tikiuosi gauti exit-vizą sausio pradžioje. O jis numoja ranka:

— Man rodosi, kad greitai išvyksi, tačiau ne į Ameriką, o į Sibirą. Vyksi ten paruošit mums kelio.

Valandėlę patylėjęs, pataria: — Netiek svarbu, kur išvyksi kiek svarbu, kad visur keltumei Lietuvos vardą. Prisimenu, kai dalyvavau eucharistiniame kongrese Budapešte Vengrijoje. Traukiniui sustojus, užpuolė laikraščiu korespondentai visus aukštesnius dvasiškius su įvairiais klausimais. Klausia ir ma-

nes:
— Iš kur?
Atsakau:
— Iš Lietuvos.
Kiek pagalvoję, vėl klausia:
— Kiek Lietuvoje gyventojų?

Tyčia atsakau netiesiogiai:
— 90 proc. katalikai.

Kadangi tuo laiku visi Buda-pešte kalbėjo apie kardinolus, vėl mane klausia:

— Ar Lietuva turi kardinolą?
Atsakiau:
— Tuoj turės!

Už kelių valandų stebėjau, kokiomis didelėmis raidėmis Lietuva minima laikraščiuose.

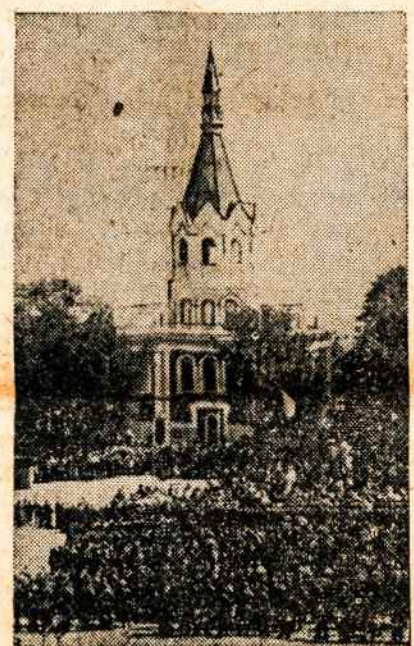
Kiek patylėjęs, vyskupas tęsia:

— Gražu yra pamatyti pasaulį ir parsinešti, kas gera. Iš knygų visko nepažinsi. Platesniam akiračiui reikia pasivažinėti po Europą; reikia pamatyti ir Ameriką. Nenoromis skirdavau į semnariją profesorius, kurių mokslas vien iš knygų. Bet visada reikia grįžti namo. Lietuvybė išliks tik savoje žemėje. Kitur ji ilgainiui išnyks. Prisimenu, kai Juozas Laučka vyko į Ameriką v. čių organizacijos sustiprinti, tada jo paklausiau:

— Juozai, ar važiuoji lavonų prikelti?...

Pamažu baimė išnyko mano krūtinėje, atsirado džiaugsmas būti kartu, mintimis dalintis, pasimokyti. Vien arčiau susitikimų, pastebi vyskupo, asmenybės pranašumą. Bet vėliau kausykimės vyskupo būsio:

(Bus daugiau)

PIORŲ bažnyčia Panevėžyje.

MEDELĖJŲ sodinimo šventė Panavėžyje.

SKELBIAMOS LITUANSTINIŲ DALYKŲ VARŽYBOS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija yra išitikinusi, kad katalikiškos akcijos branduolys yra parapija, apie kurią koncentruojasi ne tik religinė, bet ir tautinė gyvybė. Federacija, pirmoje eilėje kaip pasauliečių apaštalavimo organizacija, nori parapijų klebonams padėti, talkininkauti. Kuo daugiau parapijiečių temokės vien angliškai, pamiršdami savo gimtąją kalbą, tuo didesnis pavojus susidarys tautinėms parapijoms.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija, atjausdama lietuvių klebonų susirūpinimą gimtosios kalbos nykimu, pilnai įvertindama lietuviškų parapijinių mokyklų vaidmenį katalikybei ir lietuvybei palaikyti, visišką pasišventimą seselių ir pasauliečių mokytojų ir norėdama paskatinti jaunąją kartą nepamiršti visa tai, kas yra šventa, kas lietuviška, skelbia visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

LITUANISTINIŲ DALYKŲ VARŽYBAS.

1. Gavus pritarimą vietos lietuvių klebonų, kurie yra pakviečiami tas varžybas globoti, pačias varžybas praveda, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos apskritys bei skyriai, prisilaikydami žemiau skelbiamų taisyklių.

2. Per varžybas mes norime padėti ir seselėms ir pasaulie-

čiams mokytojams, kurie dėsto liuanistinius dalykus. Federacijos apskričiai ir skyriai varžybų programom sudaryti, varžybų dalyvius išgaminuoti, kveičia vietos mokytojus seselės ir pasauliečius.

3. Litanistinių dalykų varžybos susideda iš šių dalykų: tikybos (ypatingai tai, kas liečia lietuvių šventoves, lietuvių religinius papročius ir panašiai), liet. kalbos, lietuvių literatūros, Lietuvos bei Amerikos lietuvių istorijos, Lietuvos geografijos ir tai pagal klases ir tai taip, kad iš kiekvieno išeito mokslo metų kurso.

4. Varžybose gali dalyvauti visi mokiniai, kurie lanko pradžios bei aukštesniųjų liuanistinių dalykų mokyklas arba gularioje pamokų lentelėje arba šeštadieniais arba tie, kurie dėl rimtų priežasčių mokyklai negali lankyti, kiekvienais metais dalyvauja vasaros jaunimo stovyklose.

5. Pačios varžybos susidaro iš trijų tarpinių:

a — Pirmines varžybas praveda kiekviena lietuviška mokykla iki šių metų gegužės ir tai taip, kad iš kiekvieno (Nukelta į 5 pusl.)

Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

VIENINTELIS PASTOVUS DALYKAS

(atkelta iš 3 psl.)

namo renesanso metu pati neturėdama tautinės valstybės ir politiškai suskaldyta? Truputi paaikškina anglas istorikas H.A. L. Fisher savo "Europos istorijoje" Jis sako: "Europos civilizacija yra ne tiek tautinio kraujo, kiek bendrų minčių, žygių ir tikiybinių siekimų sukurtas dalykas. Kiekviena Europos tauta čia savo įnašą davė. Todėl Europa ir yra tokia įdomi. Jos civilizacijos pobūdis ne toks kaip senovės žydu, dabarties indų ir kinų. Tą pobūdį tirti pradėję, tuojau pastebim, kad jis mūsų akyse sumirga tūkstančiais spalvų ir antspalvių. Tauta skiriasi nuo tautos, kraštas nuo krašto, parapija nuo parapijos. Spalvos nesusilieja, nežiūrint napoleonikiškų pastangų bendrą santvarką užkarti. Vis kliudo energinga užkietėjusių europiečių savo nuotaika.

Lietuvių tautos atsparumas Su dideliu dėmesiu skaičiau "Darbininke" perspausdintą dr. A. Maceinos strp. "Mūsų kaimynų klaidos" (vasario 20). Man paaiškėjo, kad Fisherio pa-

brėžtas europietiškas ataklumas tris jau kartus stiprino mūsų dvasią ir padėjo atsilaikyti prieš kryžiuočius, lenkus ir rusus." Galinga, turtinga ir didelė rusų valstybė nepaveikė lietuvių, bet, matyti, neišrovė ir rusų tautoje krikščioniško žmoniškumo šaknų, kurias pavaižduoja tokią audrą diktatoroje sukėlusį Pasternako apysaka. Autorius (turbūt, į Tolstojaus "Karas ir taika" nusižiūrėjęs?) sako: "Istorijos niekas nedaro: ji auga nepastebima kaip žolė." Kitais žodžiais, "aukštesniųjų" tautų ir "didvyrių" vaidmuo antraeilis. Ką Dievas sukūrė, Dievas ir išaugina.

"Tautinis atsparumas glūdi mūsų prigimtyje", — teigia dr. A. Maceina. Kodel? Esame europiečiai, užsigrūdinę ir užkietėję turėti savo spalvą ir antspalvius "esame kietasprandžiai", savos tautinės dvasios žmonės. Teisingai tad pabrėžia vokietis prof. Werner Jaeger, trijų tomų veikale "Graikų kultūros idealai", kad "vienintelis pastovus dalykas istorijoje yra dvasia".

PAŽINKIME NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KLESTĖJIMĄ

K. JAKIMAITIS

Besikalbant su lietuviais, atvykusiais iš Lietuvos ir ši kraštą prieš pirmąjį pasaulinį karą ar tuojau po jo, tenka nugarsti neteisingą nuomonę apie Lietuvos ūkinę padėtį. Ateiviams po antrojo pasaulinio karo dažnai tenka nemaloniai išgyventi neteisingus teigimus, kad nepriklausomo Lietuvos gyvenimo laikais buvęs labai skurdus gyvenimas, nebuvę pakankamai maisto, drabužių, pramonės gaminių, švietimo įstaigų ir k.

Čia norima pateikti šiek tiek bendrų žinių tiems, kurie neturėjo progos matyt nepriklausomos Lietuvos ūkinio bei kultūrinio gyvenimo kilimo. Žinoma, jeigu kas atvykęs iš krašto iš Lietuvos prieš 50-60 metų mano, kad ir 1920-1940 metais Lietuvoje ekonominė gerovė buvo tokia pat, kokią jis paliko, tas lygiai taip pat klystų kaip ir sakydamas, kad Amerika per 50 metų nepadarė jokios pažangos.

Lietuva savo nepriklausomo gyvenimo laikotarpyje padarė didelę pažangą ir savo ekonominiu bei kultūrinio gyvenimu galėjo lygintis su visomis Vakarų Europos valstybėmis.

Maisto Lietuvos ūkininkai pagamino tiek, kad jo nepajėgė savas kraštas sunaudoti. Dideli kiekiai Lietuvos ūkio gaminių buvo eksportuojama į Angliją, Vokietiją, į tą pačią Ameriką ir kitus kraštus. Grūdai, pienas ir mėsos gaminiai buvo Lietuvos prekybos su užsieniu pagrindiniai dalykai. Pie nocentro gaminto "Karvutės" sviesto ar sūrio galima buvo

gauti visose geriausiose Vakarų Europos sostinių krautuvėse. 'Maisto' akcinės bendrovės penki fabrikai (Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Tauragėje ir Šiauliuose) gamino bekono, galvijų, veršių ir avių mėsą eksportui. Trys cukraus fabrikai (Marijampolėje, Pavenčiuose ir Panevėžyje) pagamino cukraus pakankamai savo kraštui ir likdavo eksportui. Jeigu cukrų ar kitus ūkio gaminius importuodavo, tai tik dėl to, kad su kai kuriais kraštais to reikalavo prekybos sutartys.

Saldainių 'Tilkos', 'Rūtos', 'Birutės' ir kiti fabrikai pagamindavo labai aukštos kokybės saldainių savam kraštui ir eksportui. Jeigu kraštas gali pagaminti kurių nors gėrybių eksportui, tai reiškia, kad jis tų gėrybių pakankamai pagamina ir savo krašto gyventojų vartojimui, esant laisvos gamybos sistemai krašte.

Plytų gamybos akcinė bendrovė 'Palemonas', mašinų fabrikas 'Nemunas', špižio ir vario liekykla 'Kapitalas' aprūpino reikiamomis Lietuvos ūkio mašinomis, nors jų visoms sritims gal dar ir nepakako.

Alaus ir degtinės gamyklų aukštos kokybės išdirbiniai liūdijo apie šioms sritims pakankamą žaliavų kiekį ir jų aukštą kokybę. Smulkiosios pramonės išdirbinių, kaip muilo, krakmolo, celiuliozės, popierio, parfumerijos, dažų, farmacijos aliejaus ir t.t. fabrikai augo ir gamino aukštos kokybės prekes.

Medžio apdirbimo pramonė nepriklausomos Lietuvos laikais gamino pakankamą kiekį krašte vartojamų dalykų, o baldų dirbtuvės žinomos buvo ir užsieniuose savo gaminių aukšta kokybe ir gražiu stiliumi.

'Kauno Audinių', 'Drobės' ir kiti fabrikai pagamino aukštos rūšies medžiagų rūbams kraštui ir eksportui.

Odų apdirbimo pramonė (Frenkelio fabrikas Šiauliuose ir kt.) buvo taip pat puikiai išvystę savo gamybą.

Svietimas. Jeigu trijų milijonų tauta galėjo turėti du universitetus (Vilniuje ir Kaune), Žemės ūkio Akademiją (Dotnuvoje), Prekybos Institutą (Klaipėdoje), Valstybinę Konservatoriją (Kaune), Veterinarijos Akademiją (Kaune), Technikos Institutą (Kaune), Karo mokyklą, Aukšt. karininkų kursas (Kaune), valstybinį teatrą ir operą Kaune ir Vilniuje, Valstybinį radiofoną, mokytojų ir kunigų seminarijas, amatų mokyklas, gimnazijas ir kitas vidurines mokyklas kiekviename apskrities mieste, privaloma pradžios mokslo, tai liudijimas, kad Lietuva švietimo srityje buvo lygioje padėtyje su kitomis Vakarų pasaulio tautomis.

Visi šie bendri daviniai liudija, kad nepriklausomos Lietuvos ekonominis ir kultūrinis gyvenimas buvo aukšto lygio, o tie, kuriems teko laimėti jame gyventi ar bent kartas nuo karto atvažiuoti, matė, kokią didelę pažangą visose srityse darė mūsų miela ir brangi tėvynė Lietuva.

Lietuvos Atsiminimų
RADIO VALANDOS
JAM IŠSISĖMUSI DAINOMIS, MUZIKĄ, LIETUVIŠKĄ ŽODŽIŲ PRIMENĄ DIDŽIOJO NEW YORKO NEW JERSEY'IR CONNECTICUT LIETUVIAMS NYRAUJIA MŪSŲ TEVŲ KRĄSTIA
SEŠTADIENIAIS 19.00-20.00 1330 KIL. 97.9 megam
slotis WEVD
DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WAVERLY 6-3325

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y. Evergreen 7-2155 Resid. Illinois 8-7118

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais
WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.
Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite garsniai pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai lduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir John Roman, jr., P.O.Box 32, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: Norwood 7-1449; South Boston 8-4618 ar 8-1940; Kirkland 7-8533.

RADIO PROGRAMA
Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 batagos, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. diena. Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdutės pasaka".
Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, South Bostone. Tel. AN 8-0489. Ten gaunamas ir "Darbininkas".
STEPONAS MINKUS

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių Kultūrinė radijo programa
WKOX, 1190 kilocycles Framingham, Mass. Sekmadieniais Nuo 2 ligi 3 val. popiet
VEDĖJAS — P. VIŠČINIS 47 Banks St. BROCKTON 18, MASS. Tel. JUNiper 6-7209

ATSARGIAU SU PASAKOJIM AIS AP IE LIETUVĄ

Paskutiniu laiku nemaža padėties nudailinimų

Kad išėivijoje gyvenantieji lietuviai gauda žinias apie Lietuvą, aiškinti nereikia. Kone visi turi giminių ar šiaip artimesnių žmonių balševikų pavergtoje Lietuvoje ir rūpinasi jų likimu. Tuo tarpu gaunamuose iš Lietuvos laiškuose beveik nieko negalima rasti apie bolševikų sudarytas ten gyvenimo sąlygas, nes tarybinė valdžia tokių žinių nepraleidžia. Jų tenka ieškoti aplinkiniuose keliuose. Bene mėgiamiausias tų žinių šaltinis yra pasakojimai pravažiuojančių per okupuotą Lietuvą žmonių, kurie vėliau atvyksta į Vakarus. Ypatinai yra branginami pasakojimai tuo ar kitu keliu prasiveržiančių per geležinę uždangą mūsų tautiečių.

"Eltos" informacijos jau seniai renka tuos pasakojimus ir perduoda savo biuleteniuose lietuvių spaudai laisvajame pasaulyje. Išėivijos spaudos skaitytojams jie sudaro bene mėgiamiausius laikraščių puslapius. O kai tie, prasiveržę iš anapus geležinės uždangos tautiečiai atvyksta į Ameriką, gausios šiame krašte lietuvių kolonijos varžosi dėl jų pasirodymų ir pranešimų kolonijų susirinkimuose.

WORCESTER, MASS.

Kovo pradžioje pas Moterų Sąjungos centro valdybos vicepirmininkę Marcelę Watkins įvyko pasitarimas, kurį pravedė apskričio pirm. Jule Mack. Dalyvavo prel. Pr. Juras, Moterų Sąjungos dvasios vadas, Moterų Sąjungos vicepirmininkė Marcelė Watkins, 69 kuopos dvasios vadas prel. K. Vasys; Mass., Maine, N.H. valstybių direktorė U.T. Daukantiene, 69 kuopos pirm. Juzė Smith, Bronė Kuodienė iš Arlington, Mass. ir 5 kuopos narė Stasė Stanelienė, Marė Zemaitis, narė Val-kavich ir M. Aitanis.

Buvo svarstoma: ar Moterų Sąjunga turi eiti kultūros apšvietos keliu, ar rūpintis materialine pašalpa ir apdrauda? Nuomonių santrauka buvo, kad Moterų Sąjungos ateitis ir kles-tėjimas yra kultūros ir apšvie-tos srityje, kaip ir buvo prama-tyta sąjungos steigėjų. Apdrau-dos skyrius, kad ir geras, bet, eant šiame krašte, pasidaro an-traeilis. Centro dvasios vado nuomene, kad dvasinis tobulėji-mas ir kultūrinis prakilumas padarys organizaciją patrauk-lią. Prel. K. Vasio patarimas

P. DAILIDĖ

Ir tikrai, iš "Eli" biuletenių ir iš girdėtų gyvu žodžiu pranešimų mes turime apytikrą vaizdą to, kas dedasi okupuotoje Lietuvoje. O kai gyvenimas nestovi vietoje, nuolat ilgimės naujų žinių ir laukiame naujų progų jas išgirsti. Tačiau nepamirškime, kad dabartinėmis sąlygomis tas mūsų didelis žinių iš Lietuvos pasiilgimas gali nustelbti savaime aiškų akylumo reikalą. Okupantas gali išnaudoti tą mūsų pasiilgimą raudonosios propagandos tikslams ir pakišti kartais tokių informacijų, kurios yra skirtos tik užsienių klaidinimui.

Kodėl pasakojimus apie padėtį Lietuvoje reikia vertinti kritiškai?

Pirmiausiai dėlto, kad ELTOS informacijos patys pasakotojai neturėjo galimumo patikrinti, ką jie kalbėjo. Ne visada pasakotojai paduoda žinias tik apie tokius dalykus, kuriuos jie patys yra matę ar girdėję. Dažnai per pasakojimą iš kitų girdėtus dalykus, o kai kada tik spėliojimą. Tad visokie jų daromi padėties Lietuvoje apibendrinimai gali būti ir netikri. Tuo labiau, kad kekvienas pasakotojas iš Lietu-

vos, kai jis liečia dalykus ne iš savo turėtos netarpiškos aplinkos. Šiaip ar taip neišvengs ir žinių iš jam bruktos raudonosios informacijos, kad ir perkošdamas jas kritiškai. O tokiomis sąlygomis ir igudusiam politikui sunku būtų nuo raudonosios įtakos atsiriboti.

Nedarant jokių priekaištų tiems tautiečiams, kurie atvykę iš pavergtos Lietuvos į laisvąjį pasaulį, yra pasidalinę su lietuvių išėivija jų turimomis žiniomis apie padėtį Lietuvoje, tenka vis tik palinkėti, kad ateityje tose žiniose būtų vengiama bet kurių apibendrinimų, ypač tokių, kurie kvepia bendros padėties nudailinimais. O tokių nudailinimų, kurie nesiderina su mums jau gerai žinomu Lietuvos okupacijos vaizdu, jau ir "Eli" biuleteniuose yra pasirodę.

Kai kurie pavyzdžiai.

Vienas grįžęs iš tremties Sibire yra papasakojęs, kad ten esančios steigiamos lietuviškos parapijos. Atseit, religija ne tik nėra persekiojama, bet tikinties leidžiama net organizuotai reikštis, statant maldos namus, kviečiant kunigus ir t.t. Tokia informacija yra tiesiog priešinga bolševikų nusistatymui religijos atžvilgiu.

Sunku taip pat patikėti žinia, kad Vilniuje bolševikai nuėmė rusiškus gatvių pavadinimus ir paliko tik lietuviškus? Iš tos informacijos reiktų darytis išvadą, kad bolševikai ar jau apeleido Vilnių, arba pramoko lietuviškai ir atsisako nuo tolesnio Lietuvos rusinimo. Tai vis niekuo nepagrįsti nudailinimai, kurių tikslas parodyti bolševikų evoliuciją į gerą pusę. Tuo dabar ir rūpinasi Chruščiovas.

Apie Lietuvos jaunimą pasakojime pranešta, kad jis nerado nieko geresnio Vakarų pamegdžiojimui, kaip madas ir "rock n roll", kuris ir pačioje Amerikoje daug kur neprigyja. Tuo-se pavyzdžiuose sunku neįžiūrėti raudonosios informacijos įtakos. Dėlto netenka stebėtis, jeigu mūsų spauda skelbia tas informacijas su šauktukais ir klausukais. Bet būtų geriau, jeigu tokių klaidinimų visai nebūtų.

LITUANISTINIŲ DALYKŲ VARŽYBOS

(Atkelta iš 4 psl.)

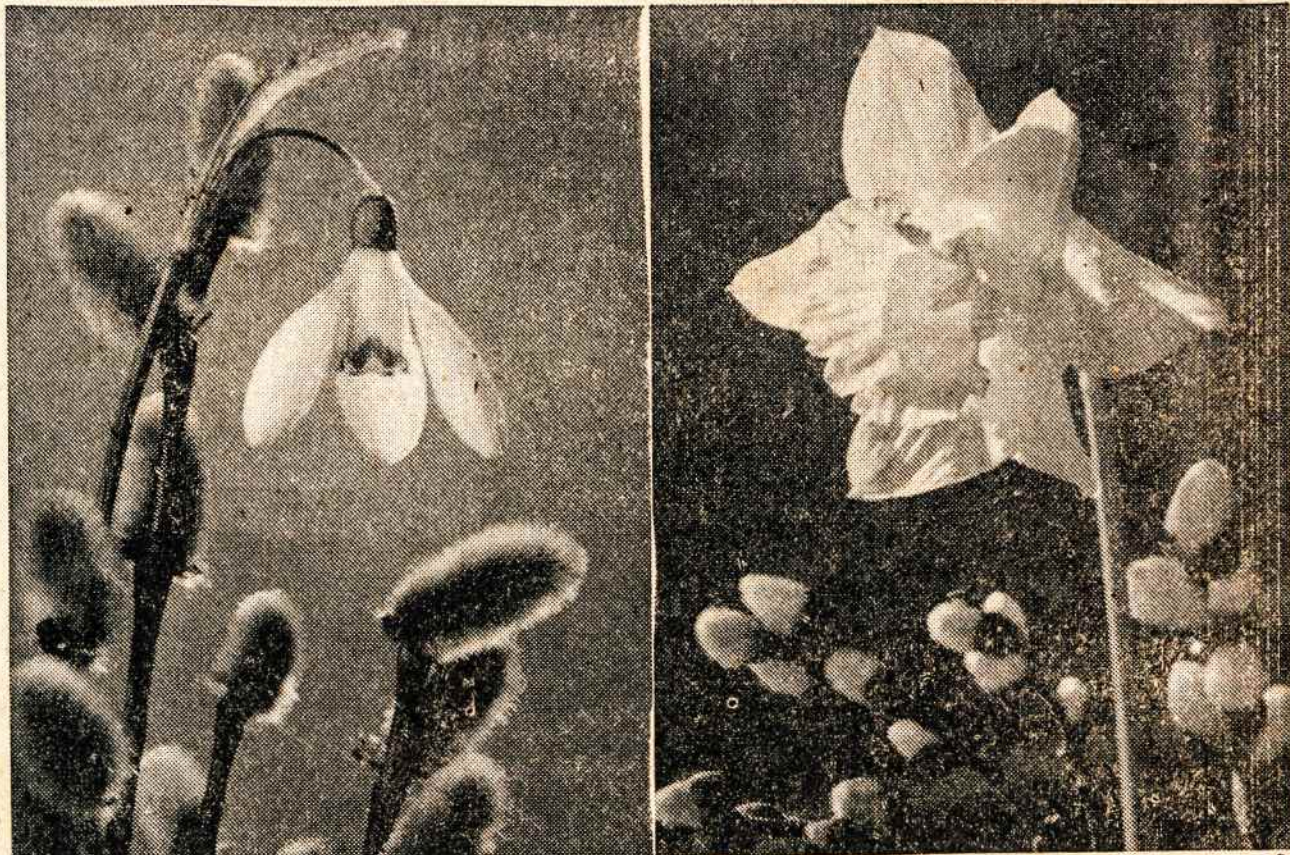
klasės atrenkami geriausi mokiniai, kuriems leidžiama dalyvauti antrinės varžybose.

b — Antrinės varžybos yra skelbiamos šių metų birželio 7, sekmadienį. Ta diena yra skelbiama lietuvių jaunimo diena, kurią piknikų —gegužinių formoje imasi iniciatyvos suorganizuoti Federacijos apskritis bei skyriai. Iškilnių centre palieka vieši varžybų egzaminai (žodžiu), kur iš kiekvieno objekto duodami bent trys klausimai, kuriuos varžybų dalyvis savo ranka ištraukia, kuriuos iš anksto parenka specialii mokytojų komisija. Tik atsakius ir visus klausimus, skiriamia premija ir tai taip, kad kiekvienai klasei tektų premijos nors dvi. Premijos gali būti pinigais bei daiktai. Jei kur Federacijos apskritis bei skyriai yra nepajėgus iš savos kasos tokias premijas skirti, tai jie vietoje sudaro pecialią komisiją, kurios uždavinys būtų tokias premijas suorganizuoti.

Antrinėse varžybose tegali dalyvauti tie, kuriuos atrenka vietos mokytojai per pirmines varžybas.

c — Galutines, visos Amerikos, lituanistinių dalykų varžybas, praveisti kviečiame — egzaminus suorganizuojant ir premijas skiriant, — Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos stovyklai globoti savarankška organizacija paskutinį liepos mėnesio sekmadienį stovykloje "Dainava" prie Detroito. Tose varžybose tegali dalyvauti tik tie, kurie yra laimėję antrinėse varžybose.

Globojant vietas lietuviams klebonams, nuosirdžiai talkinin-kaujant vietinėms seselėms bei pasauliečiams mokytojams, remiant visai lietuviškai katalikiškai visuomenei, tikimės, kad Federacijos apskritis bei skyriams nebus sunku tokias lituanistinių dalykų varžybas suorganizuoti. Laiko nedaug, tad kviečiame ir raginame kaip ga-

PAVASARIO velykinės gėlės pasikėlė darželiuose.

NAUJA LIET. BENDRUOMENĖS VALDYBA DETROITE

Kovo 15 visuotiniame apylinkės susirinkime buvo išrinkta nauja JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, kuri pareigomis pasiskirs dė tokiu būdu: pirmininkas Vytautas Kutkus, vicepirmininkas ir socialinių reikalų vedėjas Al fonas Gilvydis, sekretorius

Algis Barakauskas, švietimo reikalų vedėjas Albertas Misiūnas, išdininkas Kazys Veikutis, narių telkimo vedėjas Česys Šadeika, vakarų vedėjas Antanas Musteikis, kartotekos vedėjas Bronius Polikaitis ir namams pirkti vedėjas Antanas Paškus. Savo pirmame posėdyje val-

dyba sutiko globoti Siaurės Amerikos sporto žaidynes, įvysiančias balandžio 4 ir 5 Detroito, ir nutarė ruošti Motinos dienos minėjimą gegužės 10. Taip pat numatyta gegužinė šį rudenį, "Dainavos" ansamblio koncertas, su jų naujai statoma mis "Vestuvėmis" (lapkričio 7), Naujų Metų sutikimas (jei dar gausim salę) visai Detroito lietuvių visuomenei, jaunimo konkursa pavasarį ir k.

Naujoji valdyba ypač sustiprins narių tekimo vaju, tam reikalui bandydama surasti 30-40 seniūnų, skelbdama, savo atsišaukimus per radiją ir spaudą, eidama į visas Detroito lietuvių organizacijas, jų parengimus ir panaudodama visas kitas priemones. Valdyba yra giliai įsitikinusi, kad Detroito lietuvių yra gerai ir palankiai nusiteikę savo bendruomenės atžvilgiu. Ji mano, kad jei bendruomenės vadovybė su visais lietuviams sugebės palaikyti te-sioginį ryšį, tai nedaug tokių atras, kurie nenorės sumokėti solidarumo mokestį. Bendruomenės pastogėje užtenka vietos visiems lietuviams, ir mažai kas tos pastogės atsisako. Pačioje pradžioje mūsų uždavinys yra labai kuklus — iki metų galo turėti bent 1000 bendruomenės narių Detroito.

Pabaigai noriu pranešti linksmesnę žinią, nes naujoji valdyba ryžtasi taip ilgai užsitęsusių Detroito lietuvių namų statymo vaju užbaigti. Jau daro konkrečius žygius įsigyti JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės vardu namus, kuriuose galėtų rasti pastogę ne tik kiekvienas lietuvis, bet taip pat galėtų turėti savo atskirus kambarius kiekvienas Detroito lietuvių organizacija. Bet apie tai plačiau kitą kartą.

V. Kutkus

Bostonas

Maloni staigmena. So. Bostone Shawmut banke mūsų prekybininkas nuėjo bankiniais reikalais. Prie langelio stovintis jaunas kasininkas staiga atsilankiusįjį užkalbina lietuviškai: "Ar gražių baldų turit parduot?" Abu kalbasi lietuviškai, nesuprantantiems klausantis ir spoksant. To kasininko būta čia gimio Jono Švagzdžio iš kaimyninio Brocktono, kun. Jono Švagzdžio brolio sūnaus. Kasininkas ir savo pavarde, net ir vardą tik lietuviškai rašo.

Esperanto kalbos sukaktis

Iš Balstogės praneša, kad šiemet gruodžio 15 sueina 100 metų nuo dr. L. Zamenhofo, esperanto kalbos kūrėjo, gimimo. Ta proga Lenkijoje esą paskelbti 1959 metais dr. Zamenhofo metais ir jo gimtinėje Balstogėje gruodžio 15 šaukia mas pasaulio esperantininkų kongresas. Į tą konferenciją pasižadėjo atvykti 5 ministrai pirmininkai, 25 ministrai, 3 Nobelio premijos laimėtojai ir daugybė kitų žymių asmenų. (J. Sk.)

LOS ANGELES, CALIF.

Bendruomenės metinis susirinkimas

LB Los Angeles apylinkės metinis narių susirinkimas kviečiamas balandžio mėn. 12 d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose tuoj po sumos. Darbo-tvarkėje numatyta metinės veiklos apyskaitiniai pranešimai, diskusijos veiklos klausimais ir naujųjų organų rinkimai.

Dabartinė apylinkės valdyba praėjusių metų veikloje yra atlikusi eilę reikšmingų darbų, tiek tautinių — kultūrinių, tiek reprezentacinių. Lituanistinis priaugančios kartos ugdymas, lituanistinės mokyklos ir kitų lietuviškų institucijų rėmimas, lietuvių atstovavimas įvairiuose tautinių grupių pasirodymuose — tai rūpesčiai, kuriais gyvena Los Angeles lietuvių bendruomenė. Uždaviniai dideli, ir jiems realizuoti reikia ryžtingų ir ištvėringų žmonių.

Bendruomenės nariai kviečiami ne tik patys susirinkime dalyvauti, bet kalbinti ir kitus sąmoningus lietuvių jungtis ir Bendruomenės eiles, nes tik bendruomeninėm pastangom galėsime patenkinamai išspręsti mūsų tautinius bei kultūrinius uždavinius.

Dailiojo skaitymo varžybos

ALB Los Angeles apylinkės suorganizuotos dailiojo skaitymo varžybos sėkmingai buvo pravestos š.m. kovo mėn. 15 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Eilė organizacijų pirmininkų skyrė asmenines aukas premijų fondui. Į Bendruomenės kvietimą skirti 2.50 dol. atsilie-pė: V. Kazlauskas — ALRK Fed. sk. I. Medziukas — Ateitininkai Sendraugiai, dr. P. Pamataitis — LRS Amerikos Krašto Valdyba, dr. G. Valančius — LRKSA 42 kp. J. Ažuolaitis — LFB, K. Liaudanskas (5 dol.) — LVS "Ramovė"; LRK Moterų 71 kp. ir DLK Birutės D-jos sk.; Lietuvių Dienų redaktorius B. Brzdžionis, leidėjas A. Skirius ir tautosakininkas J. Puikūnas paskyrė po dvi knygas, kolegijos dėstytoja E. Tumienė — vieną. Parapijos klebonas kun. J. Kučingis skyrė 10 dol. auką.

Teisėjų komisiją sudarė: prof. M. Biržiska, B. Brazdžionis, E. Tumienė ir G. Velicka. Varžėsi 31 lituanistinės mokyklos ir reguliarios Šv. Kazimiero parapij. mokyklos mokinys. Trylikamečių grupėje į vietą laimėjo R. Domkus, II — A. Valentinaite; 12-mečių: I — Al Razutis; II — G. Gustaitė; 11-mečių: I L. Stancikaitė, II — V. Vilimas; 10-mečių: I — D. Razutytė, II — B. Kazlauskaitė; 8-9 metų: I — J. Butkus, II — B. Pakalniškytė; 7-mečių: I — V. Sakalauskas, II — G. Sakalauskas; 6-mečių: I — V. Ažuolaitis, II — D. Kojelytė; 4-5 metų grupėje trys varžovai laimėjo pirmąsias vietas: A. Butkutė, V. Dudor ir V. Narbutas. Laimėtojai apdovanoti knygomis. Bė to iš visų dalyvių buvo išskirti du patys geriausi: L. Stancikaitė skirta I-ji premija — kun. J. Kučingio 10 dol. ir A. Razučiui — II-ji, poeto B. Brazdžionio paaukoti Maironio Pavasario balsai. Visi kiti varžybų dalyviai buvo apdovanoti rašymo priemonėm.

B.I.

lima greičiau tą organizavimo darbą pradėti.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos C. Valdyba

IŠ VISUR

— Oskaro V. Milašiaus mirties 20 metų sukaktims minėjimas Paryžiuje susilaukė didelio atgarsio. Apie tai rašė stambieji laikraščiai, kaip "Le Figaro" ir k. Minėjimą ruošė Lietuvos ministeris Prancūzijoje dr. St. Bačkis.

— Nashja, N.H., gavėnios rekolekcijas pravedė T. Gediminas Jočys, O.F.M., iš Kennebunkport, Me. Zmonės noriai misijas lankė.

— Juozui Paukšteliiui, lietuvių rašytojui šiemet suėjo 60 metų. Gyvena Kėdainiuose, išėjęs į pensiją. Jis beveik visą savo amžių Kėdainiuose pramoktyjoja.

— Marija Vasiliauskaitė mirė kovo 18. Palaidota Mount Auburn, Mass., kapinėse. Jos sesuo gyvena Chicagoje.

— Lietuvių vet. gydytojų draugija, kurios būstinė yra Chicagoje, turi apie 70 narių. Pirmininkas yra dr. L. Kiaučeliūnas, vicepirmin. dr. P. Gailiūnas, sekr. dr. S. Sarbys.

— Vladas Putvinskas-Putvyis, Šaulių Sąjungos Lietuvoj kūrėjas ir ideologas, yra miręs prieš 30 metų. Vienur kitur yra ruošiami jo mirties minėjimai.

— Petras Jurgaitis, buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas, mirė Clevelande kovo 19. —Irena Kalėdinskaitė (Kelly), turinti gražų ir stiprų balsą. Lojolos universiteto Chicagoje pakviesta dainuoti operetės pastatyme gegužės mėn. Ligi šiol ji gražiai reikšėsi kaip solistė ir vaidintoja operetėse, ratomose Fenwick auditorijoje.

— Dr. Jurgis Brožaitis, 52 metų, kovo 21 mirė Chicagoje. Jis buvo kilęs iš Mažosios Lietuvos. Jo gimtinė — Slengiai prie pat Klaipėdos. Aukštusius mokslusėjo Lietuvoje, Vokietijoje ir Anglijoje. Buvo Vilniaus universiteto profesorius ir dirbo Finansų ministerijoje. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje ir Amerikoje, kur profesoriavo Buena Vista College, Storm Lake, Ia. Paskutiniu laiku dirbo Chicagoje nuosavybių pirkimo ir pardavimo biznyje.

— Dr. A. Montvilienė yra pakviesta Amerikos Moterų Inžinierių draugijos (Society for Women Engineers) skaityti draugijos narėms paskaitą tema: Eletroniški smegenys — galinga priemonė matematiškų problemų sprendimui inžinerijoje.

Balfas siunčia rūbus Lenkijon

Siomis dienomis išplaukia graži Balfo Centro atrinktų rūbų siunta į Lenkiją ten esantiems mūsų tautiečiams. Iki šiol į Lenkiją jau pasiūsta daugiau kaip 1000 individualių Balfos siuntų. Gavėjai labai džiaugiasi. Balfos Centras prašymų iš ten kasdien gauna po keliasdešimtis.

TAISO

televizija, radija, patefona įrengia HI-FI

BARZDUKAS ir ZUBRIS

273 Chestnut Street, Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390

174 Nutley Avenue Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

EVergreen 8-9794

M. and Z.

Collision Works JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakelimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

EAST ST. LOUIS Lietuvių parapijos bažnyčia, architektūra J. Muloko.

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas išlaidas, o nudelsimas atsiliepia laikraščio leidimui.

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratęsti prenumeratą 1959 m.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Prašau siuntinėti Darbininką (pažįstamam, neturtingiems, ligoniam)

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu:

už prenumeratą \$....., aukų \$..... Viso \$.....

(Data) (Parašas)

WILLIAM J. JACOBSON, Inc.
9 5th Avenue
New Rochelle, N. Y.
NE 2-1180

MARTHA RESTAURANT & BAR
Finest French & Italian Cuisine
Open Every Day
75 Washington Pl., N. Y. C.
GR 3-9077

McGOVERN WINES & LIQUORS
278-73rd St.
Brooklyn 9, N. Y.
SH 8-4420

TIP TOE INN
2365 Broadway
New York City
EN 2-0600

McGOVERN FLORISTS
South 8-6770
289 Prospect Park West
Cor. of 18th St.
Brooklyn, N. Y.

CYPRESS CATERERS
887 Cypress Avenue
Ridgewood, N. Y.
HY 7-5100
Weddings - Banquets - Parties

H & H BODY SHOP
706 Saw Mill River Rd.
Ardsley, N. Y.

GLENWOOD WINE & LIQUOR
371 Warburton Avenue
Yonkers, N. Y.
YO 5-0340

JOHN SHNEIDER ROOFING CONTRACTORS
Incorporated
1056 Cypress Avenue
Brooklyn 27, N. Y.
Telephone WA 1-1820

CHAS. KURZON
721 Broadway Street
New York City, N. Y.
GR 5-0100

ROBERT R. PAPP STRUCTURAL ENGINEER
10 Depot Plaza
White Plains, N. Y.

UCCI BROS.
7 Cottage Place
White Plains, N. Y.
WH 9-0497

BRIGHTON MATERIAL CO., INC.
7 Bank Street
Staten Island, N. Y.
GI 7-7772
READY MIXED CONCRETE

LANDOLFE ELECTRICAL CORP.
117 Anderson Avenue
Mont Vernon, N. Y.
MO 7-7507

C. J. WAGNER FLORIST & GROVER
Lincoln Ave & High St.
Tarrytown, N. Y.
ME 1-0165

V & J AUTO BODY WORKS
344 Central Avenue
White Plains, N. Y.

UNITED CONSTRUCTION & WATER PROOFING CO.
305 West 53rd Street
New York City
CI 6-3196

WHIFFEN ELECTRIC CO., INC.
84 Marjette Avenue
White Plains, N. Y.
WH 9-3100

ASTORIAN MANOR
25-22 Astoria Blvd.
Astoria, L. I.
AS 8-7066
"FINEST IN CATERING"

RALEIGH MANOR
9110 4th Avenue
Brooklyn, N. Y.
SH 8-1407
"FINEST IN CATERING"

MICHEL'S RESTAURANT
346 Flatbush Avenue
Brooklyn, N. Y.
NE 8-4552
"ELEGANCE IN CATERING"
BANQUETS

HAROLD R. BECKER
LAND SURVEYOR
Tuckahoe, N. Y.

OUTPOST SCRAP & METAL
JOS. PELOSE (Pres.)
12 Worth Street
Yonkers, N. Y.
YO 9-9538

MAMARONEK STONE CORP.
READY MIXED CONCRETE
Ft. of Mamaronek Ave.
Mamaronek, N. Y.

ANDRES CATERING CORP.
576 86th Street
Brooklyn, N. Y.
SH 8-3980
You Can Be Sure If Andres Does The Catering

CIULLA'S MOTOR SERVICE
20 Tarrytown Rd.
White Plains, N. Y.
WH 9-2992

TRAVELLERS PREMIUM CO.
MERCHANDISE FOR BINGO PRICES
80 Washington Street
New York City
DI 4-8260

VERA PIZZERIA & SPAGHETTI HOUSE
94 Gramatan Avenue
Mount Vernon, N. Y.
G. SCUDERI, Owner—Mgt.
MO 7-9385

EDW. SIEBERT BEER and SODA
861 Yonkers Avenue
Yonkers, N. Y.
YOU CALL—YO 5-0571
WE DELIVER

MAREGA TILE CO. THE SETTING CONTRACTORS
58 Gainsbury Avenue
White Plains, N. Y.
WH 9-8685

ARTURO'S PIZZA & RESTAURANT
97 Lake Street
East White Plains, N. Y.
WH 8-9836
Mr. A. DIMELLA (Mgt.-Owner)

CAPITAL AUTO PAINTING
252 Tarrytown Road
White Plains, N. Y.
WH 6-4041
EXPERT COLLISION WORK

PORTCHESTER WATER WORKS, INC.
25 Willett Avenue
Port Chester, N. Y. WE 9-3500
A. B. CORKRIGHT (Mgt.)

BRAKES RELINED—ANY CAR
\$14.50

SANDY'S SERVICE, INC.
1779 WEBSTER AVE.
CY 9-4949

ROCHELLE TAXI and LIMOUSINE SERVICE
54 Lincoln Avenue
New Rochelle, N. Y.
NE 6-9558

INTERNATIONAL TAILORING CO.
Fine Made To Measure Garments
For The Reverend Clergy
59 4th Avenue, New York City
GR 3-8670

TREMONT PRIVATE TAXI SERVICE
3614 E. Tremont Ave.
Bronx, N. Y.
TA 2-2929

TEDDY'S RESTAURANT
219 W. Broadway, N. Y. C.
Your Host
SAL CUCINATTA
WO 6-2180

MANGANARO FOODS
Since 1893
488 Ninth Ave. N. Y.
LO 3-5331
Best wishes to you and yours for a pleasant Easter holiday Season!
For the Finest Imported Foods from Italy, delicacies for gifts, entertaining a complete line for your taste

MAX KAPLAN PIANO TUNING
Servicing Queens St. Joseph College
Best wishes to you and yours for a pleasant Easter Holiday
Repairing Polishing Mothproofing
All Work Fully Guaranteed!
All Makes of Pianos
Phone HY 1-6040

EDGEMONT CASINO
784 CENTRAL PARK AVE.
SCARSDALE, N. Y.

Best Wishes for a
HOLY EASTER
from
ST. FRANCIS COLLEGE
16 Court St.
Brooklyn, N. Y.

Joyous Easter Greetings
To All
Phil Kromfield

304 E. 54 St.
N. Y. City

MAY ALL THE JOYS AND BLESSINGS OF EASTER BE SHOWERED ON YOU AND THOSE YOU LOVE

V. CARACCILO
71 SKILLMAN AVE.
Brooklyn, N. Y.
MASONRY—BUILDERS ALTERATIONS
EV 8-9014

SINCERE AND WARM EASTER GREETINGS
To All From

THATCHER Construction Co.
301 MADISON AVENUE
New York City

OTTO'S RESTAURANT
May we extend from Mr. OTTO and Staff Best Wishes for a PLEASANT EASTER SEASON
For fine foods
Served in pleasant surroundings
With courtesy and promptness
Join your friends at OTTO'S.
BOILED STEAKS and CHOPS
Phone JErôme 7-5646

OTTO'S RESTAURANT
1324 Jerome Ave. Bronx, N. Y.

HOWARD HOLMES, INC.
VOLKSWAGEN
Authorized Dealer
447 Tarrytown Road
White Plains, N. Y.

TORELLO'S GOLDEN EAGLE DINING ROOM
229 Smith Street
Brooklyn, N. Y.
MA 5-9464
Catering That Caters to Your Desires

WEST STEEL PRODUCTS INC.
551 So. Columbus Avenue
Mount Vernon, N. Y.
MO 8-6699

WOLFF MOTORS
2505 Coney Island Ave.
Brooklyn, N. Y.
DE 6-5500

NICK'S RADIO SHOPPE
359 Graham Avenue
Brooklyn, N. Y.
EV 4-9660

COLONIAL MANSION
1933 Both Avenue
Brooklyn, N. Y.
BE 6-7550
CATERING EXCELLENCE

SHOWBOAT BANQUET HALLS
814 Jamaica Ave.
Brooklyn, N. Y.
TA 7-7114
Weddings—Showers—Parties

HOLLYWOOD TERRACE
7725 New Utrecht Avenue
Brooklyn, N. Y.
CL 9-9090
"Catering Home-Like Foods"

DORIA CONSTRUCTION, Inc.
206 JEFFERSON AVENUE
Valhalla, N. Y.

DELANO CATERERS, INC.
108 West 43rd Street
New York City
BR 9-2487

6-TH AVE. DELICATESSEN
1364 6th Avenue
New York City
CI 7-6050
"Catering Service to All Parts of New York"

Sincerest Greetings to All Our Friends for a HAPPY EASTER from
KURT P. SCHMIDT PAINTER—DECORATOR
33 North Ave. New Rochelle, N.Y.
Est. 25 yrs. NE 6-6212

MAY THE GLORY OF EASTER INSPIRE US ALL TO PRAY FOR THE RE-BIRTH OF TRUE PEACE AMONG ALL PEOPLE

WHITTAKER'S RESTAURANT
152 GREENWICH ST.
Heampstead, L. I. N. Y.
IV 6-9547

MAY THE GLORY OF EASTER BLESS YOU AND THOSE YOU LOVE ALL WAYS

EMPIRE STATE MARBLE MFG Corp.
207 E. 110 St.
New York City
LE 4-2307

MAY THE BLESSINGS OF EASTERTIDE KEEP BLESSING YOU AND THOSE YOU LOVE ALL WAYS

Niederstein Restaurant
69-16 METROPOLITAN AVE.
Middle Village, L. I. N. Y.
DA 6-0717

MAY THE JOY AND THE GLORY OF EASTER BE SHOWERED ON YOU AND THOSE YOU LOVE ALL WAYS

VICTORIAN HOUSE
6710 MYRTLE AVE.
GLendale, N. Y.
EV 6-9090

MAY ALL THE BLESSINGS OF EASTER BE SHOWERED ON YOU AND THOSE YOU LOVE THIS HOLY SEASON AND EVERY DAY

M & S SERVICE STATION
268 CLOVER ROAD
Staten Island N. Y.
GI 2-9289

MAY THE BLESSINGS OF EASTER KEEP BLESSING YOU AND THOSE YOU LOVE

FAZIO & SONS
26 LAWTON ST.
Brooklyn, N. Y.
GL 2-1800
FINEST OF FURS

VINCENT SACCENTE & SONS Inc.
affiliate of Saccente Trucking Corp.
Import and Export - chl. 1331
Best Wishes to You and Yours for a pleasant Easter Holiday!
Skid Work Our Specialty
Paper Haulers and Carload Dist.
509 West St. N. Y.
AL 5-2086

MAY THE JOY OF EASTER ENTER THE HEARTS OF ALL MANKIND FOR THE GOAL OF TRUE WORLD-WIDE PEACE

Sicilian Asphalt Paving Co.
130 WILLIAM ST.
N. Y. City

MAY ALL THE BLESSINGS OF EASTER BE SHOWERED ON YOU AND THOSE YOU LOVE

M. F. HICKERY CO. Inc.
1301 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

MAY THE GLORY OF EASTER ENRICH YOUR LIFE AND THE LIVES OF THOSE YOU LOVE

FOUR STAR MOTORS
1532 — 86th STREET
Brooklyn, N. Y.
TE 7-6000

WARM AND SINCERE EASTER GREETINGS
STUDIO STEAKHOUSE
900 7th Ave., at 57th St.
Tel.: CO 5-6839

Catering Facilities from 20 to 100.
Steaks - Chops - Sea Food
Cocktail Lounge
Recommended by Duncan Hines
OPEN SUNDAY
Member American Express & Diner's Club

MAY THE BLESSINGS OF EASTER BE SHOWERED ON YOU AND THOSE YOU LOVE

McKrown Plastering Co. Inc.
1541 STILLWELL AVE.
N. Y. C.
SY 2-3400

NEW CAMPUS RESTAURANT
106 WEST 32 ST.
N. Y. City
SPECIALIZING IN SEA-FOOD STEAKS and CHOPS
WI 7-4049

Good Samaritan Hospital
SUFFERN, NEW YORK

WALDORF NURSING HOME
309 W. 86th STREET
New York, N. Y.
SC 4-8280

CODY CONTRACTING CO.
1044 E. Tremont Avenue
Bronx, N. Y.
Tel. TU 7-3806

UNITY BUILDING CONTRACTORS
"SINCE 1928"
FINN ROSSEVOLD, Prop.

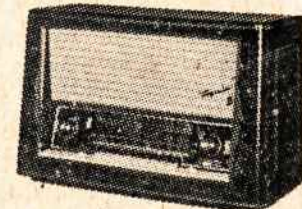
RESIDENTIAL — COMMERCIAL INDUSTRIAL
• We Do the Complete Job
• No Sub-Contracting
• Roofing — Pointing
• Washing Brick & Mason Work
• Steam Cleaning — Painting
Happy Easter for You and Yours
For Prompt, Courteous, Service:
Phone APplegate 7-1248
207 Sunnyside Ave. Brooklyn

JOHN T. FAIRHURST CO.
45 W. 45th Street
New York City
CO 5-8595

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y. TELEFONAS: APplegate 7-0349

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-Fi bei Stereo aparatams. Dideli atpigiminiai Admiral bei RCA televizijoms. Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

Televizijos, HI-Fi bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko prižiūrint RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Perkant-parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudus reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirmumui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance
87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477
Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak., sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

AL'S TELEVISION SERVICE

Sav. AL. J. MISIUNAS
Taisoma Televizija, Radijas, HI-Fi
Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko
101-23 112 ST. RICHMOND HILL 19, N. Y.
Darbo valandos: Kasdien iki 10 val. vak.
Telefonas: Virginia 6-6895

VILNONES MEDŽIAGOS

gaunamos 3 krautuvėse didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD ST. GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.
S. Beckenstelo krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO
Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UZKARPACIO RUSIJOJE!
Pasitęsk jiems vilnonės atlaikas suknelėms, eilutėm, apsiaustam. Mitas už vilnonės atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtus suknelės. Vilnonės medžiagos iš ritynių ir atlaikas pačiom prėnamiams kainom visam mieste jums šūlo 3 stambios krautuvės. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS I LIETUVAI

Tamata rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mūsų ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONES MEDŽIAGOS JCSU ARTIMESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINES

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą
PAMEGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI
Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Tel.: AL 4-8319

HAPPY EASTER

PAUKŠTELIS džiaugiasi pavasariu.

SUŠALDYTAS ŽMOGUS KELIAUS DANGAUS ERDVĖMIS

Daromi dideli bandymai ir pasiruošimai žmogui nuskristi ne tik į mėnulį, bet ir į kitas planetas, į kitas saulės sistemas. Tarp tų bandymų pažymėtinas Los Angeles universiteto mėginimas sušaldyti žmogų, kad jis lengviau galėtų keliauti erdvėmis.

Dr. John Lyman, biotechnologijos laboratorijos vedėjas, Kalifornijos universiteto Los Angelėje daro bandymus su beždžionėmis, pelėmis, jas visai užšaldydamas. Jis mano, kad šitaip galima sušaldyti ir žmogų.

Dabar jau nebėra sunku iškelti žmogų į erdvę kelionei. Tai bus greitai padaryta. Tačiau dar nežinia, kaip jam seksis keliauti. Kelionė bus ilga, net keleta metų. Tai kaip jis jausis nenormaliose sąlygose?

Sukuriant normalias sąlygas tokioje erdvės raketoje, reikėtų pasiimti labai daug deguonio, maisto. Tokiam žmogui skristi metų metus nusibos. Jis turi turėti ir kokį užsiėmimą. Visi tie reikalai labai apsunkintų ir padidintų raketą.

Todėl ir manoma, kad geriausiai žmogų užšaldyti tokiais ilgai ir sunkiai kelionei. Jam nereikės nei deguonies, nei maisto, ne kokių užsiėmimų ar kelionės draugo. Jo raketa būtų valdoma elektroninių smegenų. Ar-

tėjant į tikslą, automatiškai žmogų atšildyti.

Kas įdomiausia, toks užšaldytas žmogus visai nesentų. Ir tolimiausia žvaigždė, prie kurios reikia skristi metų metus, jis pasiektų toks pat jaunas, kaip ir paliko žemę. Taip pat užšaldytas jis grįžtų ir į namus. Kelionėje taip jis išbus daugelį metų, gal net šimtmečius, o pasens tik tiek, kiek bus atšildytas.

Žmogaus užšaldymo idėja nėra nauja. Jau ir seniau galvota apie tokius daiktus. Dr. John Lyman daro tyrinėjimus su beždžionėmis, pelėmis. Jo manymu, dar vyksta bio-cheminis procesas lastelės ir tada, kai nuo šalčio sustoja plakusi širdis. Jis tikisi sustabdyti ir šį procesą, sekmingai užšaldyti ir vėl atšildyti savo beždžionėles. Tada eksperimentuos su žmogumi.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 10 dol.: J. Janikavičius, Feilding, New Zealand.

Po 4 dol.: A. Sembrotas, Chicago, Ill.; S. Vaškelis, Framingham, Mass.; V. Kirvelevičius, Elizabeth, N.J.; F. Avizonis, Dumont, N.J.; A. Luzakas, Cambridge, Mass.; K. Poderys, Ozone Park, N.Y.

Po 3.50 dol.: E. Švabas, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol.: kun. V. Martinkus, Providence, R.I.; T. Bražienė, Jamaica, N.Y.; A. Verbyla, Brooklyn, N.Y.

Po 2 dol.: kun. J. Pragulbičkas, Elizabeth, N.J.; P. Gaubys, Woodhaven, N.Y.; V. Balsys, Brooklyn, N.Y.; W.J. Dilis, E. Orange, N.J.; M. Mikolaitis, S. Merchantville, N.J.

Po 1.50: A. Burdonis, J. Karpus, J. Vaškevičius, Brooklyn, N.Y.

Po 1 dol.: Iš N.Y. valstyb.: V. Beganskas, A. Cirkelis, J. Dailydė, J. Liogys, J. Lipnickas, Woodhaven; A. Dėdinas, J. Klimavičius, P. Kyrius, A. Reventas, Brooklyn; A. Luzenas, Z. Karutis, Amsterdam; J. Kazickas, New Rochelle, P. Rimunkas, Greenwood Lade; E. Wensky, Great Neck; K. Razmantas, Richmond Hill; M. Surdukevičius, Long Island City.

Iš Mass. valstyb.: B. Bilvaskas, A.M. Daunis, O. Gaputienė, So. Boston; A. Anuzis, P. Pauliukonis, Worcester; A. Kova, Lynn; J. Stačiokas, Athol; B. Jakutis, Medford; E. Roman, Brockton; S. Dirsas, Brighton; K. Jankunas, Watertown; V. Galdikas, Dorchester; M. Palaima, P. Radaitis, H.A. Plekavičius, J. Mackevičius, Cambridge, Mass.

Mišrūs: J. Kontautas, Clifton, N.J.; A. Davis, Linden, N.J.; A. Misiūnas, N. Haledon, N.J.; A. Vitkauskas, Harrison, N.J.; A. Satus, Bloomfield, N.J.; A. Kainauskas, J. Poloski, Hartford, Conn.; A. Stulpinas, Waterbury, Conn.; S. Lipčius, New Britain, Conn.; M. Bajorunas, V. Vaicekauskas, Chicago, Ill.; A. Drungil, P. Simanonis, Chester, Pa. E. Vazgis, Pittsburgh, Pa.; J. Sadauskas, Mahanoy City, Pa.; J. Paukštaitis, Omaha, Nebr.; C. Gabranas, J. Yankauski, E. Millinocket, Me.

Nuoširdžiai dėkingi
T.T. Pranciškonai
Darbininko Leidėjai

EV. 4-1232

D.KLINGA

Tax Consultant - Interpreter
337 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

JOROS DRAMBLYS, pajutęs pavasarį, išnėrė pasveikinti saulės.

PADĖKA

Mirus mūsų mylimam vyrui ir tėvui, brangiam sūnui ir broliui

A + A

ADOLFUI ŠEPUČIUI

sunkioje skausmo valandoje patyrėme daug nuoširdžios užuojautos ir raminančios paguodos žodžių.

Dėkojame kunigams atsilankiusiems į šermenis: kun. S. Draugeiui, kun. W. Masiuliui, kun. J. Gurinskiui, kun. J. Pakalniškiui, dėkojame kun. dr. V. Bartuškai už sukalbėjimą šv. rožančiaus.

Dėkojame kunigams atlaikiusiems šv. mišias: kun. J. Stašaičiui, kun. S. Draugeiui, kun. B. Kruzui, kun. J. Pakalniškiui. Kun. S. Draugeiui ir kun. dr. V. Bartuškai už asistavimą iški mingose šv. mišiose. Gi kun. L. Jankui, kun. Hoban, kun. Mugavero ir kun. Powell už dalyvavimą šv. mišiose. Padėka priklauso kun. J. Pakalniškiui padėjusiam į kapus, o kun. dr. V. Bartuškai už pamokslą pasakytą kapuose.

Dėkojame visoms giminėms ir pažįstamiems už užprašytas šv. mišias. Taip pat visoms giminėms, draugams ir pažįstamiems už gėles kuriomis papuošė velionies karstą ir kapą.

Mūsų gili padėka priklauso visiems atlankiusiems velionies palaikūs koplyčioje, palydėjusiems į bažnyčią ir kapines.

Ona Šepučienė ir sūnus,
Motina ir brolis Albinas

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE

SUMMER COTTAGES

In ST. GERTRUDE'S PARISH
in ROCKAWAY BEACH

5103 Edgemere Ave.
fully modernized summer cottages,
beach block, season, reasonable.
Tel.: Neptune 4-2053.

WANTED

Housekeeper, sleep in suburbs near city. Own room and bath. Light laundry. Tel.: Hunter 2-2743.

Paiškojimai

Juozas Petraitis, sūnus Juozo, Ylakių valsč., Mažeikių apsk (dabar gyvena Sibire), paieško savo dviejų puseserių: Pranas Meškauskienės ir Domicėlės Duonelienės. Prieš karą gyveno Brooklyn, N.Y. Atsilepti: T. Benvenutas, 680 Bushwick Ave. Brooklyn, N.Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APllegate 7-7083

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti

Glenmore 5-7281

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir geresniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 95th Street

Ozone Park 17, N. Y.

JUOZO IR IZABELES MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitoms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES

SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI

Šeštadieniais, sekmad'eniais

Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras

Sav. P. Višniauskas

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo rinkalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas

74 Providence Street

Worcester, Mass.

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.

Pleasant 4-3501 Pleasant 4-3865

NORKAS FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

PAUL P. NORKUS

Mandagus patarnavimas mirusiems

1400 North 29th Street Philadelphia 21, Pa.
POplar 9-3231

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą.

EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Aldona Marija Stašinskienė mirė

Konsuliu Vytautui Stašinskiui šios Velykos buvo didelio liūdesio diena. Vakare 8 val. namie visai staiga mirė širdim jo žmona Aldona Marija. Atvykęs gydytojas tegalėjo konstatuoti mirtį.

Aldona Marija Bernotaitė — Stašinskienė buvo gimus 1906 sausio 12 Vilniaus krašte. Baigė Kaune Aušros gimnaziją ir studijavo teisių fakultete. Ištėkėjo 1933. Pernai kaip tik buvo kukliai atšvęstos 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktys. Šiemet susilaukė 20 metų sukakties, kai atvyko į Ameriką.

Vyt. Maželis, fotografas portretistas, Velykų savaitgaliui išvyko į Torontą, Kanadą, ten tėvų pranciškonų vedamoje V. J. Priskėlimo parapijos salėje turėjo savo fotografinių darbų parodą.

Dr. Vyt. Vygantas kovo 30 Pax Romana reikalais išskrido į Europą. Jis dirba American Airlines lėktuvų susisiekimo kompanijoje.

Studentų ateitininkų organizaciniuose kursuose Putnam, Conn. iš New Yorko draugovės dalyvavo chemijos studentas Algis Saulys, gyv. Paterson, N.J., ir Antanas Vainius, Brooklyno Marijos Pečkaskaitės moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkas.

Prmasis išvažiavimas į Washington, D.C. įvyksta balandžio — April 25-26 dienomis. Autobusas išeis 6:30 v. ryto nuo pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N.Y.

Kelionė ten ir atgal, įskaitant nakvynę viešbutyje ir pietus bei vakarienę, kaštus tik 25 dol. Vietas prašome rezervuoti iš anksto, nes eis tik vienas autobusas, o ir nakvynės viešbutyje reikia prieš dvi savaites užsakyti.

Visais kelionės reikalais prašome kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Tel.: GLenmore 7-7281. Vakaraus HY 72225.

Maugučių Balius

Baisogalielių ir jų bičiulių klubas balandžio 12 d. 4 val. popiet Elenos Povilanskienės svetainėje, 158 Grand St., Brooklyn, N.Y. ruošia šeimyninį margučių balių. Bus margučių rytinėjimas ir kitokios išdaigos. Iš anksto pranešti El. Padvarietai, 24 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N.Y. Tel. ST 2-3523.

Baisogalos parapijos fondą paremti: El. Povilanskienė ir O. A. Bartašūnai aukojo po 10 dol. Nors Barkšiūnai yra zapyskiečiai, įstojo nariais. Už paramą fondo širdingai ačiū. Be to, iki margučių balius užsakyti liturginiai parapijai rūbai bus pasiūti, kas norės, galės juos pamatyti. (Sekr.)

Almus galerijoje, Great Necke, 77 Steamboat Rd., nuo balandžio 5 iki 26 vyksta Anne Opling tapybos darbų paroda.

DALIS SVEČIŲ iš N. Y. lietuvių demokratų pobūvio; iš k. į d.: A. J. Varnas, Nana Cieplinski, K. Siūlėnas, Martha Eggert, Jan Kiepara, Antanas Novickis, Ieva Rockefellerienė, Mich Cieplinski, Marija Varnienė, Valė Tysliavienė.

DEMOKRATŲ TAUTINIŲ GRUPIŲ SUVAŽIAVIMAS

Demokratų tautinių grupių atstovų suvažiavime, neseniai įvykusiame Washington, D.C., lietuviams atstovavo New Yorko liet. demokratų komiteto pirmininkas arch. Antanas Varnas, Ieva Rockefeller (Paulekiūtė) ir adv. Thomas Gray-Grauskas iš Baltimore, Md. Suvažiavimui pirmininkavo Tautinių Grupių (Nationalities Division of the Democratic National) komiteto pirmininkas, Michigan valstybės gubernatorius G. Mennen Williams. Suvažiavime buvo priimta eilė svarbių nutarimų. Tautinių grupių vyr. komiteto egzekutyvinis direktorius M. Cieplinski pasiūlė imtis žygių

pakeisti 1960. visuotinio gyventojų surašymo (US Census) klausimus ta prasme, kad surašymo duomenys suteiktų informaciją apie gyventojų susigrūpavimą, atsižvelgiant į jų gimtąją kalbą, kaip tiksliausių tautybės požymių, kartu pabrėžiant ir svetimų kalbų svarbumą. Iki šiol JAV gyventojų surašiniuose tautybė buvo nustatoma pagal gimimo kraštą. Šis pasiūlymas buvo priimtas ir nutarta prašyti atitinkamas įstai-gas jį įgyvendinti.

Suvažiavime dalyvavęs kongresmanas John Brademas savo kalboje pažymėjo, kad tautinės grupės Amerikos gyvenime yra labai svarbus veiksnys, kuris ypatingai išryškėja svars-

tant pasaulines problemas, o kartu ir stiprinant amerikiečių nusistatymą. Kongresmanas J. Brademas pareiškė: "Svetimomis kalbomis šnekančiose šeimose turėtų būti patriotinė pareiga išmokyti vaikus ir ant-rąją kalbą (t.y. tėvų gimtąją), nes šių dienų pasaulyje toki sugebėjimai mums reikalingi".

Suvažiavime buvo iškelta mintis ir kiek galint greičiau sudaryti patariamąsias grupes ypatingai svarbiems reikalams — imigracijai, švietimui, socialinei apdraudai ir kt. spręst. Be to, nutarta šiais metais Citizenship Awards Dinner suruošti Philadelphiajje, Pa., kur bus pagerbti pasižymėję tautinių grupių atstovai. (V.)

Šimtinės lietuviškai mokyklai paremti

I paskelbtąjį LB New Yorko Apygardos vajų vietos lietuviškajai Maironio vardo šeštadieniinei mokyklai paremti su palyginti stambia auka atsiliepė senosios imigracinės kartos lietuvis John Shaw — Jonas Šiaučionas. Jis atsiuntė 100 dolerių čekį. Toks gražus pavyzdys visiems akivaizdžiai parodo, kaip turi būti remiamas lietuviškas palikimas ir jos ugdymas šiom emigracinėm sąlygom. Tikimės, kad šis imponuojantis pavyzdys bus pasektas lietuviškųjų kultūrinių bei ekonominių organizacijų, laisvųjų profesijų asmenų ir visų kitų gerųjų lietuvių, tegul ir mažesnis sumomis, kad lietuviškos šios laisvės krašte klestėtų ir nuolat budėtų savo tėvynės laisvės atgavimo sargyboje.

LB New Yorko Apygardos Valdyba nuoširdžiai dėkoja au-

leškomas Valteris Jusaitis, seniau gyvenęs Mahanoy City, Pa. dabar gali gyventi Philadelphiajje, Pa. Jis pats ar apie jį žinantieji prašomi kreiptis į K. Dumbliene, 92 Hall Av., Brooklyn 8, N.Y.

Išnuomojami du atskiri kambariai moteriai. Ridgewood rajone. Apšildomi. Galima naudotis virtuve ir vonia. Skambinti vakarais telef.: HY 1-4996. Šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

kojusiems po 10 dol.: A. Korsakaitė, O. ir J. Jankevičiūtė, V. Beleckui, dr. J.B. Diėpinigaičiui dr. J. Snieškienėi, D. ir V. Arioniam.

Po 5 dol.: kun. J. Pakalniškiui, kun. A. Račkauskui, A. Maceikai, M. Kregždienėi, B. Svalbonam, J. Valaičiui, A. ir E. Vilčinskam, St. Sileikai, J. Klemejerienei, V. Kašubai, K. Karečkaitėi, V. Tamkevičiūtei, dr. J. Urbonavičiūtei, Al. Vakseliui, dr. Tercijonam, J. Maurukui, V. Gudeliui, J. Matyckui, A. Dimui, LB Ridgewoodo apylinkė, J.B., S. ir P. Leveckiam.

Po 3 dol.: J. Jankui, P. Gauriui, V. Gerulaičiui, J.K. Klimavičiui, dr. M. Bintakiui, Tamoišckam.

Po 2 dol.: J. Milukui, J.A. Pumpučiai, J. Landsbergiui, J. Makauskui, V. ir J. Višniui, J. Grigienėi, S. Danisevičiui, A. M., A. Reventam, dr. R. Saldaitiui, J. Pakalkai, J. Petruiliui, J. Sabatkauskui, Mičuliui, Misevičiui, V. Zeleniui, kun. V. Dabušui, ir visai eilei asmenų, aukojusių po vieną dolerį.

Dėkodama jau aukavusiems, LB Apygardos Valdyba laukia paramos ir iš kitų gerųjų lietuvių. Maironio vardo mokyklai paremti aukas prašoma siųsti adresu: Mrs. A. Dumbrienė, 924 Madison St., Brooklyn 21, N.Y.

LB N.Y. Apygardos Valdyba

BOSTONO ŽINIOS

Vakars Putnamo seselėm Sekmadienį, balandžio 5, 3 v. p.p. per Atvelyki, So. Bostono lietuvių par. salėje bus vaidinama "Trėmimas" iš St. Santvarko veikalo "Aušra ties Vilnium". Vaidins Brocktono moksleiviai ateitininkai. Taip pat Onos Ivaskienės tautinių žygių grupė atliks lietuviškų giesmių, eilių ir plastikos numerių, skirtų šv. Kazimiero garbei. Programą rengia Putnamo seselių rėmėjų Bostono skyrius, kuriam vadovauja V. Šimkienė. Šia proga rėmėjai galės sumokėti nario mokestį, taip pat bus įrašomi nauji nariai.

Žemaitis prelatas Pranciškus Virmauskis, mūsų parap. daugiametis klebonas, yra kilęs nuo Luokės miestelio, ir kitais metais sukaks 60 metų, kaip jis paliko Žemaitiją ir atsidūrė Amerikoje. Kuo garsi to kieto žemaičio ir didelio lietuvių tėviškė? Netoli jo gimtinės stūkso plačiai garsus Šatrijos kalnas, turįs net 227 metrus aukščio ir stovįs pakeliui iš Šiaulių į Telšius. Maironis apie Šatriją taip dainavo: "I Žarėnus miškais nuo Šiaulių jei pro Luokę kada bekeliausi, neužmiršk sustabdyti arklių ir tą kalną užlipsti aukščiausiai!" Kalnas netoli vieškio. Nuo kalno viršūnės nustebęs matysi plačiąją kalnuotą, gražių miškelių, skaidravandenių upių, pilną sodybų žemaičių šalį, matysi prelato tėviškę, Telšius, Luokę, Žarėnus, Šiaulių apylinkę ir už Šatrijos dar aukštesnį 234 metrų aukščio Medviagalio kalną piečiau Varnių miestelio, vyskupo Motiejaus Valančiaus sostinės.

Prelatui pagerbti pokylis bus Blynstrubo salėje balandžio 26.

Mūsų parapija turi keturis kunigus ir visus lietuvius: klebonas prel. Pranciškus Virmauskis, Jonas Žurmonskis, Al. Kontautas, Antanas Kneižys ir iš Lietuvos atvykęs Jonas Klimas.

Naujojoje Anglijoje iš Lietuvių parapijų Bostono Sv. Petro lietuvių parapija yra didžiausia.

Laisvės Varpo penkerių metų radijo sukakties minėjimas bus balandžio 5 d. val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliėčių Klubo salėje su tikrai nuotine programa ir pokylio nuotaika. Bilietai uoliai platinami.

Gimė Sv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštyti:

Kovo 14 pakrikštytas Broniaus Bakšio ir Irenos Kubiliūtės — Bakšienės sūnus Julius ir Edmundo vardais. Tėvai gyvena 42 Mill St., Dorchester, Mass.

Kovo 15 pakrikštytas William Munn ir Eleonoros Keinotaitės — Munn sūnus Dovydo ir William vardais. Tėvai gyvena 73 Stanton St., Dorchester, Mass.

Mirusieji. Po gedulingų pamaldų, šv. Petro parapijos bažnyčioje kovo 21 d. palaidota Elzbieta Deksnitė 62 metų. Velionė gyvenė 160 H St., So. Boston. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDŲ KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausius baldai, įvairiausios lempos, vaikai lovtės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVASKIENE LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Off. Telph. AN 8-4618 Res. AN 8-5961

Krautuvėje taip pat galima gauti DARBININKA, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Priimami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODĖ RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RAŠOMOSIOS MASINĖLĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos.

Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street Hartford, Conn., patarnaus sąžiningai.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAmajca 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNISKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS—BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins- Šalinskas
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prije Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia Remenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas Remiausioms kainoms. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6844

Su dideliu skausmu pranešu draugams ir pažįstamiems, kad 1959 metų kovo 29 dieną 8 val. vak. mirė mano mylima žmona

ALDONA MARIJA BERNOTAITE STAŠINSKIENE

Pažarvota Juozo Garšvos laidojimo koplyčioje. Iš ten ketvirtadienį, balandžio 2 d. 9 val. bus palydėta į Vilniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčią ir po gedulingu mišnių bus laidojama Kalvarijos kapinėse (prie Queens Blvd.).

Liūdintis vyras
VYTAUTAS STAŠINSKAS

ALDONAI STAŠINSKIENEI
mirus gilią užuojautą reiškia Konsuliu VYTAUTUI STAŠINSKUI ir BAGDONŲ šeimai

Kynastai, Matulaitienė ir Bagdžiūnai

ALDONAI STAŠINSKIENEI
mirus gilią užuojautą Konsuliu VYTAUTUI STAŠINSKUI reiškia

Lietuvių Atletų Klubu Valdyba ir nariai

ALDONAI STAŠINSKIENEI
mirus gilią užuojautą Konsuliu VYTAUTUI STAŠINSKUI reiškia

Lietuvių Sporto Klubu Valdyba ir nariai

PRANCIŠKONŲ SPAUDOS VAKARAS

Balandžio-April 11, šeštadienį, 6 v. v.
ŠV. ANTANO SALĖJE, 715 Leonard St.
Greenpoint, Brooklyn

Vaidina SIETYNAS — Toronto Scenos Trupė
Kun. B. Pacevičiaus 4 veiksmų dramą
BEVARDIS
Auka: \$2.00 ir \$1.50; studentams \$1.00